

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ШУМАРСТВО И
ВОДОСТОПАНСТВО НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ИНСПЕКТОРАТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО

**ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТА НА ДРЖАВЕН ИНСПЕКТОРАТ ЗА
ЗЕМЈОДЕЛСТВО ЗА ПЕРИОДОТ ЈУЛИ-ДЕКЕМВРИ, 2023 ГОДИНА**

Дел. Бр. 02- 66/1

Датум: 15.01.2024 година

Место: Скопје

м-р Јане Станкоски

[име и презиме]

в.д. Директор

[функција / звање на раководител на инспекциска служба]

[потпис]

СОДРЖИНА

I.	РЕЗИМЕ	3
I.1.	Управување со ризици	3
I.2.	Организација и раководење	3
I.3.	Инспекциски надзор	3
I.4.	Обука на инспекторите и административните службеници	4
I.5.	Буџет и финансирање	4
I.6.	Меѓународна соработка	4
I.7.	Други активности на инспекциската служба	4
I.8.	Соработка со други институции	4
I.9.	Заклучоци и препораки	4
II.	Управување со ризици	5
II.1.	Дефинирање на ризични области	6
II.2.	Извори на информации и податоци за идентификување и утврдување на ризикот	8
II.3.	Следење на работата на инспекциски служби и проценка на ризик	8
II.4.	Критериуми за идентификување субјекти на инспекциски надзор	9
II.5.	Критериуми за идентификување субјекти на инспекциски надзор	9
III.	Организација и раководење	10
III.1.	Правен статус на институцијата	10
III.2.	Раководство	11
III.3.	Надлежности	11
III.4.	Организациска структура	13
III.5.	Состојба со човечки ресурси	15
III.6.	Наградување и унапредување	19
IV.	Инспекциски надзор	20
IV.1.	План II- второто полугодие од 2023 година	22
IV.2.	Реализација II- второто полугодие од 2023 година	23
IV.3.	- Редовни инспекциски надзори	33
IV.4.	- Вонредни инспекциски надзори	33
IV.5.	- Контролни инспекциски надзори	33
IV.6.	- Инспекциски мерки (неправилности)	33

V.	Обука на инспекторите и административните службеници	53
VI.	Буџет и финансирање.....	60
VII.	Меѓународна соработка	61
VIII.	Други активности на инспекциската служба	63
VIII.1.	Начело на транспарентност и јавност.....	63
VIII.2.	Претставки и предлози и слободен пристап до информации	66
VIII.3.	Односи со медиумите.....	68
VIII.4.	Интернет страница	69
VIII.5.	Употреба и надградби на ИТ системите.....	69
VIII.6.	Иновации во работењето, унапредување и воведување на интерни процедури во инспекциската служба	70
VIII.7.	Соработка со други инспекциски служби и државни институции	70
VIII.8.	Соработка со бизнис заедницата и здруженија на потрошувачите	70
VIII.9.	Соработка со образовни и научни институции	71
VIII.10.	Проекти.....	71
IX.	Заклучоци и препораки	72

I. РЕЗИМЕ

Директорот на Државниот инспекторат за земјоделство, согласно член 35 од Законот за инспекциски надзор (Сл. Весник на Република Северна Македонија бр. 102/19) и Правилник за формата и содржината на извештајот за работа на инспекциската служба за претходните шест месеци и на годишниот извештај за работа на инспекциските служби (Сл. Весник на Република Северна Македонија бр. 238/19), донесе **извештај за работа на Државниот инспекторат за земјоделство за периодот ЈУЛИ-ДЕКЕМВРИ, 2023 година** и истиот ги содржи следните поглавја:

I.1. Управување со ризици

Со цел да се воспостави рамка во која ќе се вгради и ќе се развива управувањето со ризици во самиот процес на вршење на инспекциски надзор, односно насочување на ресурсите на Државниот инспекторат за земјоделство онаму каде ризикот за сериозни неправилности е најголем, а при тоа користејќи минимум потребно ниво на интервенција за да се обезбеди усогласеност, се започна со воспоставување на процесот на управување со ризик, согласно донесената „Методологија за проценка на ризик при планирање на инспекциски надзори“.

I.2. Организација и раководење

Прикажан е правниот статус на Државниот инспекторат за земјоделство, раководството, надлежностите, организациската структура и состојбата со човечките ресурси (структура на вработените, нови вработувања и пензионирања и број на инспектори кои вршеле инспекциски надзор во полугодieto), кои податоци се прикажани во табеларни прегледи.

I.3. Инспекциски надзор

Во извештајниот период Државниот инспекторат за земјоделство, своето работење го реализираше преку доследно спроведување на одредбите од законите и поблиските прописи од делокругот на работење на овој инспекциски орган, преку вршење на надзори и преземање на инспекциски мерки, кај сите субјекти, кои работаат во овие области, но секогаш навремено постапуваше и по доставените информации за одредени неправилности и злоупотреби, кога не се почитуваат одредбите од законите и поблиските прописи. Прегледот на вкупниот број на откриени неправилности и спроведени инспекциски надзори според вид во полугодieto, по региони и општини е статистички прикажан во *Табела 3* (за вид Државен земјоделски инспектор и Државен фитосанитарен инспектор), како и табеларни прегледи по закони со графички прикази на реализацијата на извештајниот период, а направени се дополнителни анализи, со кои се прикажува и реализацијата на годишниот план на инспекциската служба. Од вкупно планирани **23243 инспекциски надзори во II - то полугодие од 2023 година се реализирани 25156 инспекциски надзори или 108,23%.**

I.4. Обука на инспекторите и административните службеници

Во согласност со член 50, став (1) од Законот за инспекциски надзор и член 10, став (2) од Закон за државниот инспекторат за земјоделство, директорот на Државниот инспекторат за земјоделство, донесе Годишен план за индивидуално стручно усовршување и обука на секој инспектор за 2023 година со архивски број 04-673/1 од 18.07.2022 година

Одржани се вкупно 30 обуки (генерички и специјализирани) со вкупно 570 учесници (инспектори и административни службеници), и истите се одржани со цел, надградување на основните компетенции и вештини особено кај инспекторите, со што се овозможи постигнување на високи перформанси и помош во нивниот професионален развој и се постигнаа стратешките основи.

I.5. Буџет и финансирање

Извештајот за реализацијата на предлог буџетот на Република Северна Македонија за 2023 година за Државниот инспекторат за земјоделство, е прикажан според главните категории на приходи и расходи.

I.6. Меѓународна соработка

Државниот инспекторат за земјоделство со своето работење врши сложени, стручно оперативни и аналитички задачи и активности за поддршка на целокупниот процес на ЕУ интеграцијата и преговори за пристапување во делот на инспекторатот, во 3 –трите поглавја: 11 - Земјоделство и рурален развој; 12 - Безбедност на храна ветеринарство и фитосанитарна политика и 13 - Рибарство.

I.7. Други активности на инспекциската служба

При вршење на работите Инспекторатот ги почитува начелата на *транспарентност* и *јавност* во согласност со закон и информации поврзани со и за работата на Државниот инспекторат за земјоделство во електронска форма на граѓаните им се достапни на новата страна (<http://diz.gov.mk>).

I.8. Соработка со други институции

Заради широкиот спектар на законски овластувања и надлежности при своето работење Инспекторатот соработува со бизнис заедницата, здруженија на потрошувачите, образовни и научни институции и сите чинители кои можат да придонесат со своите активности за зголемување на транспарентноста. Државниот инспекторат за земјоделство има потреба од софтверската апликација која треба да овозможи автоматизирање на деловните процеси и работните активности на инспекторите.

I.9. Заклучоци и препораки

Со примена на новиот концепт на инспекциски надзор преку планирање врз основа на процена на ризик и воедначено вршење на инспекцискиот надзор, се постигна поголема

транспарентност, предвидливост и правна сигурност за субјектите на надзор. Општата оценка на реализација на зацртаните програмски цели и задачи, е на високо ниво на нивно исполнување, квалитетно, ефективно, ефикасно почитувањето на роковите, при остварување на месечните планови за работа на инспекциската служба за II-полугодие, 2023 година.

II. Управување со ризици

Со цел да се воспостави рамка во која ќе се вгради и ќе се развива управувањето со ризици во самиот процес на вршење на инспекциски надзор, односно насочување на ресурсите на Државниот инспекторат за земјоделство онаму каде ризикот за појава на неправилности е најголем, а при тоа користејќи минимум потребно ниво на интервенција за да се обезбеди усогласеност, се започна со воспоставување на процесот на управување со ризик, согласно донесената „Методологија за проценка на ризик при планирање на инспекциски надзори“ (арх. Бр. 02-633/2 од 25.08.2020 година).

Законската рамка која се регулира во секторите за инспекциските надзор опфаќа широк спектар на закони и подзаконски акти со кои се уредува организацијата, надлежностите и постапката на вршење на надзор од страна на секој инспектор во Инспекторатот. Се идентификуваат периодично законските обврски, субјектите кои при вршењето на дејностите не се придржуваат кон законската регулатива и презема мерки за нивно санкционирање и санирање на повредите на законските процедури.

Заради тоа, управувањето со ризици е од исклучителна важност и претставува составен дел од секојдневното работење на Државниот инспекторат за земјоделство. Тоа подразбира воспоставување ефикасен систем на внатрешни контроли, кои треба да се засноваат на: идентификување на ризици и проценка, утврдување на степен на ризици при планирањето на инспекциските надзори, проценка на нивната веројатност и ефект/влијание, следење и оценка за ризиците, како и утврдување на соодветни внатрешни мерки за контролирање на ризици при спроведување, односно извршувањето на инспекциските надзори.

Управувањето со ризиците овозможува: донесување поквалитетни одлуки, подобро предвидување и оптимизирање на расположливите средства и ресурси, согледување на приоритетите, како и избегнување на идните проблеми кои можат да се појават при реализацијата на поставените цели.

Целта на управувањето со ризик е да ги доведе ризиците во Инспекторатот на прифатливо ниво со спроведување на мерки кои ќе ја ублажат веројатноста за настанување на ризикот и влијанието на неговата реализација. Ризиците се природен дел од секојдневните активности и не може да се избегнат, но можат да бидат управувани. Тоа значи дека треба да се утврди одредено ниво на "прифатлив ризик" за секој конкретен случај во анализата. Прифатлив ризик е степенот на ризик што раководството е подготвено да го прифати во постигнувањето на своите цели.

Според „Правилникот за елементите на проценката на ризикот, како и зачестеноста на спроведувањето на инспекциски надзор врз основа на проценката на ризик („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.247/2019), елементите за проценка на ризик се: тежината на штетните последици и веројатноста за случување на штетните последици. Со Методологијата за проценка на ризик при планирање на инспекциски надзори се пропишува начинот на проценка на ризик, преку идентификација на специфичните ризици во надлежност на контролата од страна на Државниот инспекторат за земјоделство и мерењето на степенот

на ризиците, а со цел ефективно и ефикасно планирање на обемот и зачестеноста на надзорот над субјектите во областа на земјоделството.

Месечните планови за инспекциски надзор се важна алатка во управувањето со надзорот, бидејќи ги распоредува ограничените ресурси на Државниот инспекторат за земјоделство со цел постигнување на максимални ефекти во спречувањето на неправилностите и минимизирање на штетите. Изработката на месечните планови во извештајниот период во најголем дел се засноваат врз проценката на ризиците. Квалитетот на извршувањето на плановите е во директна корелација со квалитетот на проценката на ризиците.

Врз основа на горенаведеното, извршена е проценка на очекуваната состојба во областа на инспекциски надзор од аспект на ризиците за неприменување на прописите за секој инспекциски сектор одделно во Државниот инспекторат за земјоделство, при што се лоцирани сензитивните точки по закони (проценка на ризици за неприменување на прописите) каде Инспекторатот при вршење на инспекциски надзор обрна поголемо внимание, при што проценката беше извршена врз основа на искуствата од вршење на инспекциски надзор во изминатите години, односно редовното вршење на инспекциски надзор по закони и области. Основа при изготвување на плановите во извештајниот период се превземени податоци од Годишниот план, за што се изготвувани месечни планови од областите за кои е надлежен Инспекторатот, законската регулатива и сл. Оттука, произлегува дека проценката на ризиците е извршена врз основа на два вида влезни информации за проценка на влијанието на ризикот и проценка на веројатноста за појавување на ризикот.

Врз основа на тоа, дадена е проценка за очекуваната состојба во областа на инспекциски надзор од аспект на ризиците за неприменување на прописите за секој сектор одделно по закони по кои постапува секторот.

II.1. Дефинирање на ризични области

Предметот на инспекциски надзор се врши врз основа на веќе дефинирани ризични области во земјоделството врз основа на одредени **критериуми**. Со вршење на квалитетни, ефикасни и ефективни инспекциски надзори се намалува ризикот од многу аспекти како на пример:

- Од страна на Државните фитосанитарни инспектори во континуитет се вршеа инспекциски надзори во делот на пласирање на пазар и одржлива употреба на фитофармацевтските производи со цел намалување на ризиците и влијанијата на нивната употреба врз здравјето на луѓето, животните и животната средина и следење и принципите на интегрирана заштита на растенијата согласно *Законот за фитофармација*, со цел да се констатира фактичка состојба, дали субјектите на надзорот ги употребувале фитофармацевтските производи според наведеното во одобрението, односно дали наведените производи биле употребувани на отворено или во затворен простор. Исто така, при спроведување на инспекциските надзори и во случаи кога е утврдена неправилност во однос на употребата на производите се информираат субјектите (вклучително и земјоделските аптеки кои ги пласираат на пазар) на инспекцискиот надзор за новите ограничувања на употреба на наведените производи со цел избегнување на неправилности во иднина (**РИЗИК 2** - Уништување на некое добро или ограничување, односно спречување на остварување на право или интерес, кај трговците со земјоделски репроматеријали (увозници, дистрибутери и трговци на мало и големо на фитофармацевтски производи) и (**РИЗИК 1** - Загрозување

на здравје на луѓето, при употреба (апликација) фитофармацевтски производи (производителите на примарни земјоделски производи).

- Имплементацијата на Програмата за мониторинг во областа на производството, преработката, складирањето, дистрибуцијата, употребата и сообразноста на ѓубрињата, биостимулаторите и подобрувачите на својствата на почвата за 2023 година, а постапувајќи по *Законот за квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата (РИЗИК 2* - Уништување на некое добро или ограничување, односно спречување на остварување на право или интерес, кај трговците со земјоделски репроматеријали (увозници, дистрибутери и трговци на мало и големо на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата и семе и саден материјал).
- Согласно дефинираните ризични области во II полугодие се вршеа засилени инспекциски надзори согласно *Законот за земјоделство и рурален развој*, кај откупувачи на земјоделски култури: тутун, ориз, грозје, градинарски култури, со цел исполнување на законските обврски од страна на инспектираните субјекти и идентификување на нерегистрирани откупувачи, како и следење на фактичка состојба кај физички лица пред сè во однос на задолжителната употреба на единствениот идентификациски број на земјоделското стопанство (ИДБР) во регистрите формирани согласно закон и пријава на промените, од каде се следат новите субјекти каде е можно да се детектираат и нови нерегистрирани откупувачи (**РИЗИК 3**-Уништување на некое добро или ограничување, односно спречување на остварување на право или интерес, кај откупувачи на примарни земјоделски производи).
- Имплементација на Мониторинг Програмата за фитосанитарна политика за 2023 година, („Службен весник на РСМ“ бр.38/2023) согласно Фитосанитарниот мониторинг за 2023 година здравствени прегледи кои се вршат во производните региони и граничните премини, се со цел утврдување на присуството или отсуството на штетни организми, заради веројатноста од можни ризици од штетни организми и тоа: кај семенски и меркантилен компир, градинарски култури, овошни видови, винова лоза и тутун, а постапувајќи по Законот за здравјето на растенијата (**РИЗИК 4** -Загрозување на некое добро, во смисла на негово оштетување или уништување кај производители, дистрибутери, увозници на растенија, растителни производи и други објекти и предмети).
- Согласно дефинираните ризични области во II полугодие се вршеа засилени инспекциски надзори, над користење на државно земјоделско земјиште спротивно на Закон за земјоделско земјиште (**РИЗИК 5** - Загрозување на некое добро, во смисла на негово оштетување или уништување, кај корисници на државно земјоделско земјиште).
- Согласно дефинираните ризични области во II полугодие се вршеа засилени инспекциски надзори, во поглед на заштита и чување на државните риболовни води од бесправен риболов и риболовни кражби над риболовните води согласно Закон за рибарство и аквакултура (**РИЗИК 6** - Уништување на некое добро или ограничување, односно спречување на остварување на право или интерес, кај концесионери за стопанисување со рибите во риболовните води).

II.2. Извори на информации и податоци за идентификување и утврдување на ризикот

Државниот инспекторат за земјоделство изворите на информации и податоци за идентификување и утврдување на ризикот ги користи врз основа на вршење на инспекциски надзор, претставки, пријави, дојави од правни и физички лица на бесплатниот телефонски број, информации од здруженија, медиуми, заклучоци на Влада на Република Северна Македонија, врз основа на добиените резултати од различни мониторинг програми, информации од други надлежни инспекторати, податоци од интерни регистри, во соработка со други институции.

Врз основа на анализирање и утврдувањето на **РИЗИК 6 (Уништување на некое добро или ограничување, односно спречување на остварување на право или интерес, кај концесионери за стопанисување со рибите во риболовните води, критериумите за утврдување на ризикот)**, произлезе потребата од координирани инспекциски надзор со други инспекциски служби и органи на управата (од страна на координативното работно тело формирано од страна на Влада на Република Северна Македонија за преземање на мерки и активности за контрола и следење на состојбата со риболовот и заштита на водите и рибите во Охридското Езеро).

II.3. Следење на работата на инспекциски служби и проценка на ризик

Инспекцискиот надзор е заснован на проценка на ризикот. Според степенот, ризикот може да биде **низок, среден и висок**. Проценката на ризик вклучуваше анализа, управување и известување за ризикот и започна да се спроведува според методологија за проценка на ризик.

Одредени ризици, а особено оние поврзани со здравјето на луѓето, безбедноста на храната и животната околина кои се со висок ризик беше оправдано поголемо ниво на мониторинг и проверки на субјектите на надзор. Други пак, ризици беа едноставни технички неправилности и истите не оправдуваа трошење на време и средства за да се пронајдат, а поради кои би се занемариле други посериозни неправилности.

Фокусирањето кон ризиците се применуваше во одредувањето на тоа колку често треба да се врши надзор на субјектите. Субјектите за кои постоеа сознанија дека во своето работење ја почитуваат законската регулатива поретко беа контролирани, за разлика од оние субјекти кои работат во поризичен сектор или пак оние субјекти кај кои биле утврдени значајни неправилности во минатото.

Инспекцискиот надзор е заснован на планирана проценка на ризикот и во овој период според степенот на ризик **планирани** се вкупно 998 редовни инспекциски надзори од кои со висок ризик 134 ИН (13,42%), среден ризик 625 (62,62%) и низок ризик 239 (23,94%).

Од вкупниот број на планирани редовни ИН (998) според степенот на ризик се реализирани вкупно 969 ИН и тоа:

- 124 со висок ризик реализирани се вкупно 92,42%,
- 612 среден ризик реализирани вкупно 93,89% и
- 233 низок ризик реализирано 91,67% или свкупна реализација 93,3%.

Истото е прикажано по закони во Дополнителна Табела 3 Преглед на бројот на планирани и спроведени инспекциски надзори според степен на ризик, по закони, во

полугодието, како и стапката на остварени инспекциски надзори во % процент на застапеност.

II.4. Критериуми за идентификување субјекти на инспекциски надзор

Државниот инспекторат за земјоделство како појдовни „критериуми за идентификување на субјекти“ се служеше со емпириски наоди од претходно извршените инспекциски надзори како и регистрите (од областа на земјоделството) кои се водат во Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство: *Фитосанитарната управа, Управата за семе и саден материјал и организационите единици во министерството: Сектор за лозарство, винарство и овоштарство, Сектор за земјоделство, Сектор за регистрирање и управување со земјоделско земјиште, Сектор за анализа на земјоделската политика.*

За правилна проценка на ризикот и управување со истиот, потребна е соодветна база на податоци, од која ќе можат редовно да се црпат податоци за анализа на ризик. Исто така, потребно е организациско екипирање на Одделение за управување со ризик во Инспекторатот.

Како критериуми за дефинирањето на ризичните подрачја се земени: број на идентификувани и изречени инспекциски мерки во областа, висина на изречените прекршочни/ кривични казни, фреквенција на повторување на прекршоците кај субјекти во дадените области, сложеноста на инспекцискиот надзор и влијание врз здравјето на луѓето и растенијата.

И во II полугодие од 2023 година, континуирано се продолжи со **координирани инспекциски надзори** и преземање на заеднички мерки со други инспекциски службени органи, во поглед на заштита и чување на државните риболовни води од бесправен риболов и риболовни крајби над риболовните води: Преспанско Езеро и Охридско Езеро, за време на ловостој. Координативното работно тело формирано од Влада на Република Северна Македонија преземаа мерки и активности за контрола и следење на состојбата со риболовот и заштита на водите и рибите во Охридското езеро, преку заеднички координативни мерки на сите кои директно се вклучени во процесот на заштита на Охридското езеро и тоа: АХВ, Охридската капетанија, Општина Охрид, МВР Езерска полиција и Државниот инспекторат за земјоделство.

Важно е да се напомене дека Државниот инспекторат за земјоделство врши инспекциски надзори и истите ги планира во месечните планови за работа преку регистри од Министерство (МЗШВ) и ги реализира во дадениот период.

Покрај планираните субјекти за надзор земени од регистрите инспекторите вршеа голем број на инспекциски надзори над нерегистрирани правни субјекти и физички лица, а извршените надзори се евидентирани во месечните/шестмесечните извештаи за работа, како вонредни (ненајавени) инспекциски надзори согласно ЗИН.

II.5. Критериуми за идентификување субјекти на инспекциски надзор

Државниот инспекторат за земјоделство како појдовни „критериуми за идентификување на субјекти“ се служеше со емпириски наоди од претходно извршените инспекциски надзори во изминатиот период како и регистрите (од областа на земјоделството) кои се водат во Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство:

Фитосанитарната управа, Управата за семе и саден материјал и организационите единици во министерството: Сектор за лозарство, винарство и овоштарство, Сектор за земјоделство, Сектор за регистрирање и управување со земјоделско земјиште и Сектор за анализа на земјоделската политика.

За правилна проценка на ризикот и управување со истиот, потребна е соодветна база на податоци, од која ќе можат редовно да се црпат податоци за анализа на ризик. Исто така, потребно е организациско екипирање на Одделение за управување со ризик во Инспекторатот.

Како критериуми за дефинирањето на ризичните подрачја се земени: број на идентификувани и изречени инспекциски мерки во областа, висина на изречените прекршочни/ кривични казни, фреквенција на повторување на прекршоците кај субјекти во дадените области, сложеноста на инспекцискиот надзор и влијание врз здравјето на луѓето и растенијата.

Државниот инспекторат за земјоделство, врши редовни инспекциски надзори и истите ги планира во месечните планови за работа користејќи ги регистрите од Министерство (МЗШВ).

Покрај планираните субјекти за надзор земени од регистрите инспекторите вршеа голем број на инспекциски надзори над нерегистрирани правни субјекти и физички лица, а извршените надзори ги евидентираат во РЕГ- 6 РИИ (регистар на инспекциски надзори), како вонредни (ненајавени) инспекциски надзори согласно ЗИН.

Важно е да се напомене дека Државниот инспекторат за земјоделство врши инспекциски надзори и истите ги планира во месечните планови за работа преку регистри од Министерство (МЗШВ).

Покрај планираните субјекти за надзор земени од регистрите инспекторите вршеа голем број на инспекциски надзори над нерегистрирани правни субјекти и физички лица, а извршените надзори ги евидентираат во месечните/шестмесечните извештаи за работа, како вонредни (ненајавени) инспекциски надзори согласно ЗИН.

III. Организација и раководење

III.1. Правен статус на институцијата

Државниот инспекторат за земјоделство до декември 2013 година беше орган во состав на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство со надлежност врз донесувањето на Законот за Државен инспекторат за земјоделство и подзаконските акти кои произлегуваат од него. Од декември 2013 година со донесувањето на *Законот за изменување и дополнување на законот за државниот инспекторат за земјоделство (Службен Весник на Република Македонија бр. 164/13 година)*, Државниот инспекторат за земјоделство е со својство на правно лице, има сопствена буџетска сметка како буџетски корисник од прва линија, самостојно спроведува постапки за вработување согласно со Закон и одлучува за правата и обврските од работен однос.

III.2. Раководство

Државниот инспекторат за земјоделство, работите од својата надлежност ги извршува преку:

- директорот на Инспекторатот, кој го именува и разрешува Владата на Република Северна Македонија,
- државните инспектори за земјоделство и државните фитосанитарни инспектори,
- стручната служба во Инспекторатот и
- рибочувари на државни риболовни води (рибочувари).

III.3. Надлежности

Државниот инспекторат за земјоделство (ДИЗ) е основан согласно Законот за организација и работа на органите на државната управа, а својата организација, надлежности, овластувања, постапки и сл. ги врши согласно Законот за Државниот инспекторат за земјоделство.

Инспекторатот врши и инспекциски надзор согласно Законот за забрана и спречување на вршење на нерегистрирана дејност.

Инспекторатот во својата надлежност е овластен да врши инспекциски надзор преку контроли и прегледи на:

- 1) земјоделското земјиште, земјоделски посеви и насади;
- 2) производство и промет на производи за заштитата на растенија;
- 3) производство и промет на семенски и саден материјал;
- 4) производство и промет на ѓубриња;
- 5) производство и промет на квалитет на храна за животни;
- 6) евиденција на приплоден и друг добиток, преглед на земјоделскиот имот, на објекти и опрема при држење на добитокот, врши преглед на исхраната, утврдува земјоделска инфраструктура, врши надзор на држењето на пчели и пчеларски ред за испаша, водење на матични книги и обележувања, го утврдува исполнувањето на критериумите за производство, потекло на добитокот и надзор на прометот на добитокот и приплодниот материјал, како и надзор над работата на одобрените институции и одгледувалишта на пчелни матици;
- 7) производство, промет и улов на риби;
- 8) генетски модифицирани организми;
- 9) радионуклиди во храна за животни, растенија и семенски материјал;
- 10) производство и промет на афион;
- 11) производство и промет на органски производи;
- 12) производство и промет на вино;
- 13) производство и промет на тутун;
- 14) производство и промет на цвеќе и декоративни растенија;
- 15) пасишта;
- 16) правни и физички лица за добивање на финансиска поддршка во земјоделството;
- 17) настанати полски штети;
- 18) опремата и простории каде што се врши преработка и доработка на земјоделски производи;
- 19) земјоделска механизација, техника и транспортни средства;
- 20) процесите на преработка и доработка во сите фази, се до финалниот производ;
- 21) зоните чувствителни на нитрати и наводнување и одводнување;
- 22) спроведување на препораките за добра земјоделска пракса;
- 23) просториите за чување и одржување на земјоделските производи и

24) деловни простории, книги, исправи, материјали во електронска форма, документација која се води и чува во електронски медиуми, а на барање да се изработат во писмена форма која мора веродостојно да ја потврдува електронската форма, службени регистри и други јавни бази на податоци и друга документација преку која се остварува увид во извршувањето на законите и поблиските прописи.

Инспекторатот, покрај горенаведеното, согласно „Закон за Државниот инспекторат за земјоделство“ („Службен весник на РМ“ бр. 20/09, 53/11, 164/13, 43/14, 33/15, 88/15, 149/15, 39/16, 172/16 и 83/18), „Закон за квалитетот на земјоделските производи“ („Службен весник на РМ“ бр. 140/10, 53/11, 55/12, 106/13, 116/15, 149/15, 39/16 и 150/21), „Закон за семенски и саден материјал за земјоделски растенија“ („Службен весник на РМ“ бр. 39/06, 89/08, 171/10, 53/11, 55/11 – пречистен текст, 69/13, 187/13, 43/14, 151/14 - пречистен текст, 129/15, 39/16, 71/16, 83/18 и 122/21), „Закон за квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата“ („Службен весник на РМ“ бр. 27/14, 154/15, 39/16 и 150/21), „Закон за тутун, производи од тутун и сродни производи“ („Службен весник на РМ“ бр. 98/19, 27/20 и 56/21), „Закон за виното“ („Службен весник на РМ“ бр. 50/10, 53/11, 6/12, 23/13, 106/13, 188/13, 149/15, 39/16, 172/16, 70/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 235/19) и „Закон за сточарството“ („Службен весник на РМ“ бр. 7/2008, 116/10, 23/13, 149/15, 39/16 и 122/21), овластен да врши инспекциски надзор на правни и физички лица преку контрола на квалитетот и прегледи на пратките од увоз, извоз, производство, откуп, промет на земјоделски производи, семе и саден материјал, цвеќе и декоративни растенија, производи за заштита на растенија, вино и производи од вино и грозје, енолошки средства, јаки алкохолни пијалоци, ѓубриња, тутун и тутунски производи, органски производи, гмо, храна за животни, приплоден добиток, сперма од добиток, јајце клетки, ембриони.

Инспекторатот преку државните фитосанитарни инспектори врши и инспекциска контрола на пратки од увоз кои содржат растенија, растителни производи и други објекти и предмети и фитофармацевтски производи, ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата, како и утврдување за исполнување на условите за издавање на фитосанитарен сертификат, фитосанитарен сертификат за реекспорт и пасоши за растенијата.

Инспекторатот постапува по барања од правни и физички лица за проверување и утврдување на исполнување на условите за производство и **откуп на земјоделски производи** и тутун, како и за утврдување на исполнување на условите за регистрација на откупни пунктови, винарски визби, рибници, пломбирање на мрежи.

За извршените контроли на квалитет, Инспекторатот издава **уверение за квалитет – сертификат**.

Правните и физички лица се должни да поднесат барање до Инспекторатот и во истото да дадат точни податоци со комплетна документација за потребната контрола.

Контролите на квалитет на пратки од увоз се вршат на место на истовар, а за пратки за внатрешен промет и за извоз се вршат на местото на утовар. Местото на истовар, односно утовар, мора да биде наведено во транспортниот документ.

Правните и физичките лица не смеат да пуштат во промет пратки од увоз без уверение за квалитет - сертификат, додека за пратките за извоз и внатрешен промет уверение за квалитет - сертификат се издава на нивно барање.

Царинската управа нема да дозволи, спроведе увозна постапка доколку претходно не е поднесено барање за издавање на уверение за квалитет - сертификат од правно или физичко лице - трговец поединец.

Инспекторот е должен во рок од три работни дена од денот на добиените резултати од земените мостри да издаде уверение за квалитет - „сертификат“.

Рибочуварите ги чуваат државните риболовни води кои не се дадени на концесија за риби од бесправен риболов и риболовни крајби.

При контролата рибочуварот има право од лицата кои ловат риба од брег и од пловен објект, како и од лицата кои се наоѓаат во непосредна близина на риболовната вода:

- да побара документ за лична идентификација,
- да врши преглед на средствата со кои лицето дошло до риболовната вода,
- да побара легитимација и дозвола за вршење риболов согласно со Законот за рибарство и аквакултура и
- да ги одземе привремено риболовните средства и уловената риба доколку утврди неправилности.

При чувањето рибочуварот составува записник и доколку констатира неправилност привремено ги одзема риболовните средства и риба за што издава потврда за привремено одземени риболовни средства и риба, а одземените риболовни средства и риба со целокупната документација ги доставува до инспектор (*изготвена е интерна процедура за работа на рибочуварите во одделението за физичка заштита на риболовни води со арх. бр. 01-549/1 од 18.06.2022 година*).

Во рамките на работењето на Државниот инспекторат за земјоделство функционира и **EXIM системот - едношалтерски систем за дозволи за увоз, извоз и транзит на стоки и тарифни квоти**, (www.exim.gov.mk), проект на Владата на Република Северна Македонија, и истиот овозможува одобрување на поднесените барања за дозволи и издавање на дозволите од извршените контроли на пратките.

Од страна на Државниот инспекторат за земјоделство при спроведување на постапката за одобрување на барање за увоз се издава **лиценца 1005 - Потврда за извршен органолептички преглед и земени мостри при увоз на пратки од растително потекло и лиценца 1009** - Влезен документ за репродуктивни животни и приплоден материјал при увозна постапка.

Нема промени во полугодieto во поглед на надлежностите на Државниот инспекторат за земјоделство, кој е основан согласно Законот за организација и работа на органите на државната управа, а својата организација, надлежности, овластувања, постапки и сл. ги врши согласно Законот за Државниот инспекторат за земјоделство и други материјални закони.

III.4. Организациска структура

Со цел подобро управување на Инспекторатот, подобро разбирање на улогите на вработените во инспекторатот, полесно вршење на координација, контрола и комуникација во работењето, Државниот инспекторат за земјоделство во својата систематизација има предвидено 6-шест сектори и тоа:

1. Сектор за инспекциски надзор од областа на рибарството со аквакултурата, сточарството, пчеларството, земјишната политика со поделско производство. Во состав на овој сектор се 4 одделенија и тоа:

- 1.1. Одделение за инспекциски надзор од областа на рибарството со аквакултурата,
- 1.2. Одделение за физичка заштита на риболовни води,
- 1.3. Одделение за инспекциски надзор од областа на сточарството со пчеларството и
- 1.4. Одделение за инспекциски надзор од областа на земјишната политика со поделски култури.

2. Сектор за инспекциски надзор од областа на семе, саден материјал, производи за заштита на растенија, квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата, цвеќе, генетски модифицирани организми и вино со лозарство со 3 одделенија и тоа:

2.1 Одделение за инспекциски надзор од областа на семе, саден материјал, производите за заштита на растенија и квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата,

2.2 Одделение за инспекциски надзор од областа на цвеќе и генетски модифицирани организми и

2.3 Одделение за инспекциски надзор од областа на вино со лозарство.

3. Сектор за инспекциски надзор од областа на земјоделството и руралниот развој, органско производство, тутун и тутунски производи и квалитет на земјоделски производи има четири одделенија и тоа:

3.1 Одделение за инспекциски надзор од областа на земјоделството и руралниот развој,

3.2 Одделение за инспекциски надзор од областа на органското производство,

3.3 Одделение за инспекциски надзор од областа на тутунот и тутунските производи и

3.4 Одделение за инспекциски надзор од областа на квалитетот на земјоделски производи.

4. Сектор за инспекциски надзор од областа на фитосанитарната политика со две одделенија и тоа:

4.1 Одделение за инспекциски надзор од областа на фитосанитарна политика на граничен премин и

4.2 Одделение за инспекциски надзор од областа на фитосанитарна политика во внатрешноста на државата.

Во Државниот инспекторат за земјоделство покрај 4 инспекторски сектори постојат и 2 сектори за административна и правна поддршка и тоа:

5. Сектор за проекти и административна поддршка на директорот во кој има три одделенија и тоа:

5.1 Одделение за проекти,

5.2 Одделение за административна поддршка на директорот и

5.3 Одделение за анализа на ризик.

6. Сектор за логистика и техничка поддршка, правни работи, планирање и обработка на податоци во кој има четири одделенија и тоа:

6.1 Одделение за правни работи,

6.2 Одделение за планирање и обработка на податоци,

6.3 Одделение за информатички технологии и

6.4 Одделение за јавни набавки.

Во Државниот инспекторат за земјоделство, надвор од секторите, се формирани следните одделенија:

1. Одделение за управување со човечки ресурси,

2. Одделение за внатрешна ревизија,

3. Одделение за финансиски прашања

4. Одделение за внатрешна контрола и

5.Одделение за EXIM - едношалтерски систем за дозвола за увоз, извоз и транзит на стоки и тарифни квоти.

III.5. Состојба со човечки ресурси

Државниот инспекторат за земјоделство во период јули - декември на 2023 година имаше вкупно 153 вработени, вклучувајќи го директорот на инспекторатот. Државниот инспекторат за земјоделство заклучно со 31.12.2023 година брои вкупно 153 вработени, вклучувајќи го директорот на инспекторатот (реализирани работни места од 68.30 %).

Донесен е Правилник за ситематизација на работните места со арх. знак бр. 04-648/1 од 13.06.2023 година, каде настапиле промени во ситематизирани работни места (Дополнителна Табела 1 Преглед на ситематизирани работни места и возраст на вработените во инспекциската служба, бројот на инспектори кои вршеле инспекциски надзор, по вид, возраст и звање, реализирани пензионирања по вид и нови вработувања во полугодieto).

Врз основа на ситематизацијата во моментот, се вкупно ситематизирани 73 административни службеници и еден во „други вработени“ административни службеници, заклучно со 31.12.2023 година се потполнети вкупно **31 работни места** или **42,47 % реализација на работните места.**

Заклучно со 31.12.2023 година, од вкупно 150 предвидени работни места за инспектори (од двата вида) пополнети се вкупно 121 работни места или 80.67 % реализација на работните места.

Во II полугодие за 2023 година, во Државниот инспекторат за земјоделство инспектори кои имаат лиценца за инспектор и кои имаат надлежност да вршат надзори се Б2 - 3-ца главни инспектори, Б4 – 4-ца виши инспектори, В1 – 88 – осумдесет и осум советник инспектори, В2 - 6-шест самостојни инспектор, В3 -3- тројца - помошници инспектори и - В4 - 11 -единаесет помлади инспектори, или **вкупно 115 инспектори** од двата вида

Образложение: Во инспекциските сектори во почетокот на месец јули 2023 започна со **вкупно 113 инспектори** од кои 66 се од видот државни земјоделски инспектор, додека 47 се државни фитосанитарни инспектори (Табела 1 Преглед на бројот на инспектори кои вршеле инспекциски надзор во полугодieto, по вид, возраст и звање).

Промени во на II полугодие 2023 година кај инспекторите се следни: заминување на **2 - два** државни земјоделски инспектори (ниво В1) и **1- еден** државен фитосанитарен инспектор (ниво В4), поради стекнување право за пензија (Табела 2 Преглед на нови вработувања и пензионирања на инспектори во полугодieto).

ТАБЕЛА 1 ПРЕГЛЕД НА БРОЈОТ НА ИНСПЕКТОРИ КОИ ВРШЕЛЕ ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР ВО ПОЛУГОДИЕТО, ПО ВИД, ВОЗРАСТ И ЗВАЊЕ

Вид	Државен земјоделски инспектор						Државен фитосанитарен инспектор						Вкупно инспектори					
	<30 г.	31-40 г.	41-50 г.	51-60 г.	>60 г.	ВКУПНО	<30 г.	31-40 г.	41-50 г.	51-60 г.	>60 г.	ВКУПНО	<30 г.	31-40 г.	41-50 г.	51-60 г.	>60 г.	ВКУПНО
Б1 – генерален инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Б2 – главен инспектор	0	0	0	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3
Б3 – пом. главен инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Б4 – виш инспектор	0	0	4	0	0	4	0	0	0	1	0	1	0	0	4	1	0	5
В1 – советник инспектор	0	1	23	18	7	49	0	7	8	21	2	38	0	8	31	39	9	87
В2 – самостоен инспектор	0	0	1	0	0	1	0	0	2	1	1	4	0	0	3	1	1	5
В3 – помошник инспектор	0	2	0	0	0	2	0	0	1	0	0	1	0	2	1	0	0	3
В4 – помлад инспектор	2	2	3	0	0	7	0	1	1	0	1	3	2	3	4	0	1	10
Вкупно	2	5	31	21	7	66	0	8	12	23	4	47	2	13	43	44	11	113

Табела 2 Преглед на нови вработувања и пензионирања на инспектори во полугодие

Вид	Државен земјоделски инспектор			Државен фитосанитарен инспектор			Вкупно инспектори		
	Враб.	Пенз.	Разлика	Враб.	Пенз.	Разлика	Враб.	Пенз.	Разлика
Б1 – генерален инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Б2 – главен инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Б3 – пом. глав. инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Б4 – виш инспектор	1	0	1	0	0	0	1	0	1
В1 – советник инспектор	0	2	-2	0	0	0	0	2	-2
В2 – самостоен инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0
В3 – помошник инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0
В4 – помлад инспектор	0	0	0	1	1	0	1	1	0
Вкупно	1	2	-1	1	1	0	2	3	-1

Дополнителна Табела 1 Преглед на систематизирани работни места и возраст на вработените во инспекциската служба, бројот на инспектори кои вршеле инспекциски надзор, по вид, возраст и звање, реализирани пензионирања по вид и нови вработувања во полугодieto

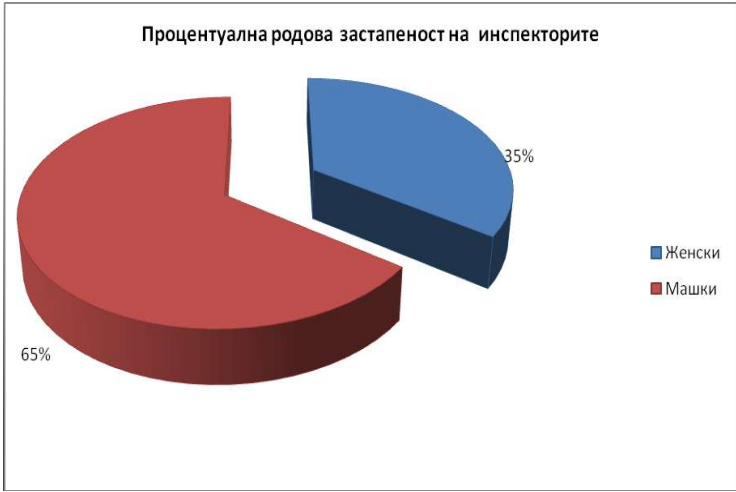
Категорија / Ниво	Звање / Група	Систематизација ¹			Возраст на вработените ²									Степен на образование ³					Преглед на бројот на инспектори кои вршеле инспекциски надзор во полугодieto, по вид, возраст и звање ⁴										Реализирани пензионирања во полугодieto ⁵		Нови вработувања во полугодieto (n) година ⁶				
		Предвид. раб. мест. 1a	Пополн. раб. мест. 1б	Кандидати за инспектор 1в	до 30 години		31-40 години		41-50 години		51-60 години		над 60 години		I до V степен а	VI -B степен б	VI-A степен в	VI I степен г	VI II степен д	Државен земјоделски инспектор 4а					Државен фитосанитарен инспектор					Државен земјоделски инспектор	Државен фитосанитарен инспектор	Планирано	Одобрено	Реализирано	
					машки	женски	машки	женски	машки	женски	машки	женски	машки	женски						машки	женски	до 30 години	31-40 години	41-50 години	51-60 години	над 60 години	до 30 години	31-40 години	41-50 години						51-60 години
B1	Генерален инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
B2	Главен инспектор	4	3	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
B3	Пом. главен инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
B4	Виш инспектор	12	5	0	0	0	0	0	0	4	0	0	1	0	0	0	4	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
B1	Советник инспектор	11	89	2	0	0	6	2	20	9	27	15	10	2	0	0	82	7	2	0	0	1	23	18	7	0	7	8	21	2	2	0	0	0	0
B2	Самостоен инспектор	6	5	0	0	0	0	0	1	1	2	1	0	0	0	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	1	0	0	0	0	0	0	
B3	Помошник инспектор	3	3	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	3	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
B4	Помлад инспектор	14	9	5	3	1	4	0	4	1	1	0	0	0	0	13	1	0	2	2	3	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1
Б	Раковод. админ. служб.	15	6	0	0	0	0	1	2	1	0	1	0	1	0	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
В	Стручни админ. служб.	47	17	0	0	1	3	2	3	4	2	2	0	0	1	13	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Г	Пом-струч. адм. служб.	11	8	0	0	0	1	1	3	0	2	1	0	0	7	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1
нп	Други вработени	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Вкупно инспектори	150	114	7	3	1	11	2	25	15	31	18	13	2	0	108	10	3	2	5	31	21	7	0	8	12	23	4	2	1	2	2	2	2	
	Вкупно админ. служб.	73	31	0	0	1	4	4	8	5	4	4	0	1	7	2	17	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	
	Вкупно други вработени	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	СЕ ВКУПНО	224	145	7	3	2	15	6	33	20	35	22	13	3	7	2	125	15	3	2	5	31	21	7	0	8	12	23	4	2	1	3	3	3	

Графикон 1 Преглед на бројот на инспектори по родова застапеност и возраст

	<30	31-40	41-50	51-60	>60	Вкупно
Женски	2	6	20	22	3	53
Машки	3	15	33	35	13	99
	5	21	53	57	16	152

Графикон 1 Преглед на бројот на инспектори по родова застапеност и возраст

Графикон 2 Преглед на бројот на инспектори по родова застапеност во %

III.6. Наградување и унапредување

Во овој извештаен период, има унапредено инспектори и административни службеници и нема извршено превземање и прераспределување на административни службеници во инспектори.

Во извештајниот период се спроведе постапките за пополнување на слободни работни места за два инспектори и еден административен службеник:

- Б4- Виш земјоделски инспектор (1);
- В4- помлад фитосанитарен инспектор (1);
- Г1-Самостоен инспектор (1)

✚ Согласно член 41 став 1 точка 2) унапредување (интерно) на работно место во повисоко ниво за ист вид инспектор и тоа:

- В1 – Државен земјоделски инспектор – Советник инспектор (1);

✚ Административни службеници кои се стекнале со повисоко ниво преку интерно унапредување и тоа:

- Б4 – Раководител на одделение (1);

Пријавени неправилности

Во извештајниот период во Уписникот за предмети по преставки и предлози кои се води во Државниот инспекторат за земјоделство евидентирани се вкупно 3 – три преставки за работата на тројца инспектори. Државниот инспекторат за земјоделство до сега нема пропишано процедура за водење на евиденција за бројот на пријавени неправилности за работата на инспекторите преку бесплатниот телефонски број, електронски адреси, писма и сл.

Интегритет

Во II - полугодие на 2023 година поднесени се вкупно 3 барања за утврдување на дисциплинска одговорност и поведени се вкупно 3 дисциплински постапки, против 3- тројца државни земјоделски инспектори (3- писмени опомени) по Закон за административни службеници.

IV. Инспекциски надзор

Државниот инспекторат за земјоделство како појдовни „критериуми за идентификување на субјекти“ се служеше со наодите од извршените инспекциски надзори во изминатиот период како и регистрите (од областа на земјоделството) кои се водат во Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Инспекцискиот надзор се заснова според степенот на сложеноста на инспекцискиот надзор, а согласно Одлуката за утврдување на коефициенти на сложеност на инспекцискиот (архивски број 02-1369/1 од 30.11.2018 година), донесена од страна на директорот на Инспекторатот.

Фитосанитарните инспектори, своите инспекциски контроли вршат врз основа на надлежностите кои произлегуваат од Законот за здравјето на растенијата, Законот за фитофармација, Законот за квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата и Законот за семе и саден материјал на земјоделски растенија, како и донесените подзаконски акти врз основа на наведените закони. Во рамките на подзаконските акти кои произлегуваат од Законот за здравјето на растенијата спаѓа и Програмата за фитосанитарната политика во 2023 година. Активностите на државните фитосанитарни инспектори вклучуваа и имплементација на истата, преку спроведување на здравствени прегледи и земање на примероци од растенија, растителни производи од производните региони и граничните премини, земање примероци од фитофармацевтски производи со цел утврдување на нивната сообразност, како и од примарните земјоделски производи од растително потекло со цел утврдување на резидуи од фитофармацевтски производи во истите.

Државните инспектори во Државниот инспекторат за земјоделство постапуваа и по донесени програми и тоа:

По објавувањето на Програмата за фитосанитарна политика за 2023 година во Службен весник на Р.С.М бр.38/2023, секторот за инспекциски надзор од областа на фитосанитарната политика, изготви План за реализација на Мониторинг програмата за фитосанитарната политика во 2023 година за секој државен фитосанитарен инспектор на гранични премини и во внатрешноста на државата, со број на задолжителните здравствени прегледи и бројот на мостри кои треба да ги земе секој инспектор по региони, како и временскиот период и во текот на 2023 година земени се вкупно 1.236 мостри.

Имплементацијата на Програмата за спроведување на мониторинг во областа на производството, преработката, складирањето, дистрибуцијата, употребата и сообразноста на ѓубрињата, биостимулаторите и подобрувачите на својствата на почвата, како и контрола на квалитетот на ѓубрињата, биостимулаторите и подобрувачите на својствата на почвата за 2023 година (Сл. Весник на Р.С.М бр.32/23) ја координира Фитосанитарната управа, а мострите ги земаа Државниот инспекторат за земјоделство, преку државните инспектори за земјоделство, додека лабораториските анализи ги спроведува акредитирани лаборатории, постапувајќи по Законот за квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата.

Државниот инспекторат за земјоделство преку државните инспектори за земјоделство постапи по Закон за ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата (Сл. Весник на РСМ бр. 27/14, 154/15, 39/16 и 150/21) и Програмата за спроведување на мониторинг

во областа на производството, преработката, складирањето, дистрибуцијата, употребата и сообразноста на ѓубрињата, биостимулаторите и подобрувачите на својствата на почвата, како и контрола на квалитетот на ѓубрињата, биостимулаторите и подобрувачите на својствата на почвата за 2023 година (Сл. Весник на Р.С.М бр.32/23), со вкупно земени 76 мостри и тоа 63 мостри од внатрешен промет и 13 мостри од производители.

Инспекторатот работите од својата надлежност ги извршува преку државните инспектори за земјоделство и рибочувари на државни риболовни води, кои ги чуваат државните риболовни води кои не се дадени на концесија за риби, од бесправен риболов и риболовни кражби.

Истите припаѓаат во Секторот за инспекциски надзор од областа на рибарството со аквакултурата, сточарството со пчеларството, земјишната политика со поледелско производство.

Сите активности се внесуваат во соодветни документи - прилози пропишани со интерната процедура, за работа на рибочуварите во (арх. бр. 01-549/1 од 18.06.2020 година). Рибочуварите се вклучени и во извршување на активностите на Координативното работно тело за контрола, надзор и следење на состојбата со риболовот и заштитата на рибите во Охридското Езеро, формирана со заклучок на Влада на Република Северна Македонија.

Во периодот Јули-Декември 2023 година, од страна на Државниот инспекторат за земјоделство (надлежни државни инспектори за земјоделство и референти за физичка заштита на рибите, рибочувар на риболовни подрачја на Република Северна Македонија), во соодејство со МВР ПС за граничен надзор Охридско Езеро (Езерска полиција) вршеа координирани надзори на различни локации, а истите се спроведувани, како активности на Координативното работно тело за контрола, надзор и следење на состојбата со риболовот и заштитата на рибите во Охридското Езеро.

Од страна на инспекторите и рибочуварската служба кои се распоредени во Сектор за инспекциски надзор од областа на рибарството со аквакултурата, сточарството со пчеларството земјишната политика со поледелски култури во периодот од Јули-Декември 2023 година одземени се следните предмети:

Реден број	Вид(риболовен алат и мрежи)	Одземени од страна на Инспектори	Одземени од страна на Рибочувари	Вкупно
1	Риба во кг	61,5	66,85	128,35
2	Мрежи (парчиња)	43	86	129
3	Влак	1	0	1
4	Жили со по 7 блинкери	2	0	2

Државни земјоделски инспектори	625	14632	198	15455
Државни фитосанитарните инспектори	373	7246	169	7788
ВКУПНО	998	21878	367	23243

IV.2. Реализација II- второто полугодие од 2023 година**Реализација во II второто полугодие од 2023 година**

Во **II- то полугодие од 2023** година извршено реализирани се вкупно **25156** инспекциски надзори од кои:

- **969** редовни инспекциски надзори,
- **23835** вонредни инспекциски надзори и
- **352** контролни инспекциски надзори.

Вкупната реализација кај **државните земјоделски инспектори** е **16855** инспекциски надзори од кои:

- **621** редовни ИН,
- **16010** вонредни ИН и
- **224** контролни ИН.

Вкупната реализација кај **државните фитосанитарните инспектори** е **8301** инспекциски надзори од кои:

- **348** редовни ИН,
- **7825** вонредни ИН
- **128** контролни ИН

Процент % на реализација - Изразено во проценти на реализација за

Вкупната реализација кај **државните земјоделски инспектори** е **16855** инспекциски надзори од кои:

- 99,36 % редовни ИН,
- 109,42% вонредни ИН и
- 113,13 % контролни ИН.

Вкупната реализација кај **државните фитосанитарните инспектори** е **8301** инспекциски надзори од кои:

- 93,30 %редовни ИН,
- 107,99 %вонредни ИН
- 75,74 %контролни ИН

Бројот на *реализирани неправилности* на ниво на Инспекторат е 421 и тоа:

државни земјоделски инспектори – 301

државни фитосанитарните инспектори – 120

Државниот инспекторат за земјоделство изврши анализа на бројот на планирани и реализирани инспекциски надзори по закони, степен на ризик како и стапката на остварените инспекциски надзори, претставено во Дополнителна Табела 2.

Табеларен приказ на **реализирани** инспекциски надзори за државни земјоделски инспектори и државни фитосанитарни инспектори во второто полугодие од 2023 година.

РЕАЛИЗИРАНИ НАДЗОРИ				
	Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор	Вкупно надзори
Државни земјоделски инспектори	621	16010	224	16855
Државни фитосанитарните инспектори	348	7825	128	8301
ВКУПНО	969	23835	352	25156

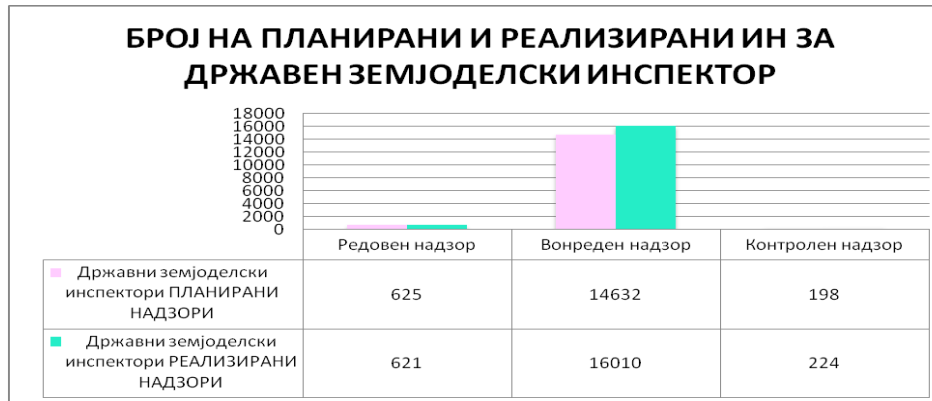

Дополнителна Табела 2 Преглед на вкупен број на планирани и спроведени инспекциски надзори со степен на реализација според вид во полугодието (за вид Државен земјоделски инспектор и Државен фитосанитарен инспектор)

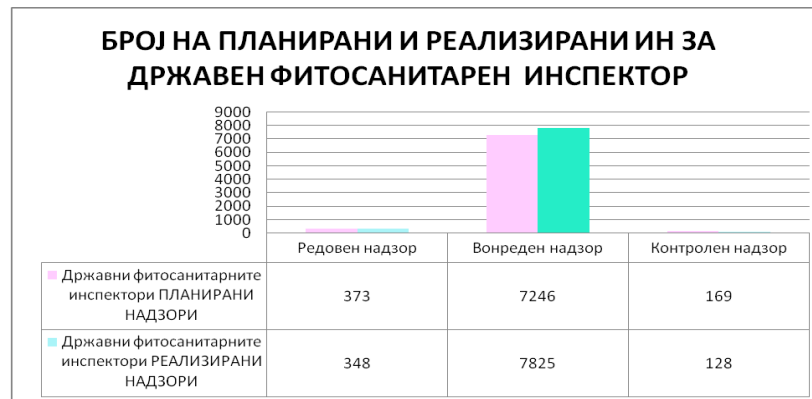
	ПЛАНИРАНИ НАДЗОРИ				РЕАЛИЗИРАНИ НАДЗОРИ				РАЗЛИКА			ПРОЦЕНТ			
	Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор	Вкупно надзори	Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор	Вкупно надзори	РЕДОВНИ РАЗЛИКА	ВОНРЕДНИ РАЗЛИКА	КОНТРОЛНИ РАЗЛИКА	РЕДОВНИ	ВОНРЕДНИ	КОНТРОЛНИ	Вкупно
Државни земјоделски инспектори	625	14632	198	15455	621	16010	224	16855	-4	1378	26	99.36	109.42	113.13	109.06
Државни фитосанитарните инспектори	373	7246	169	7788	348	7825	128	8301	-25	579	-41	93.30	107.99	75.74	106.59
ВКУПНО	998	21878	367	23243	969	23835	352	25156	-29	1957	-15	97.09	108.95	95.91	108.23

Графикон 3 Преглед на планиран вкупен број на планирани и спроведени инспекциски надзори според вид во полугодието (за вид Државен земјоделски инспектор)

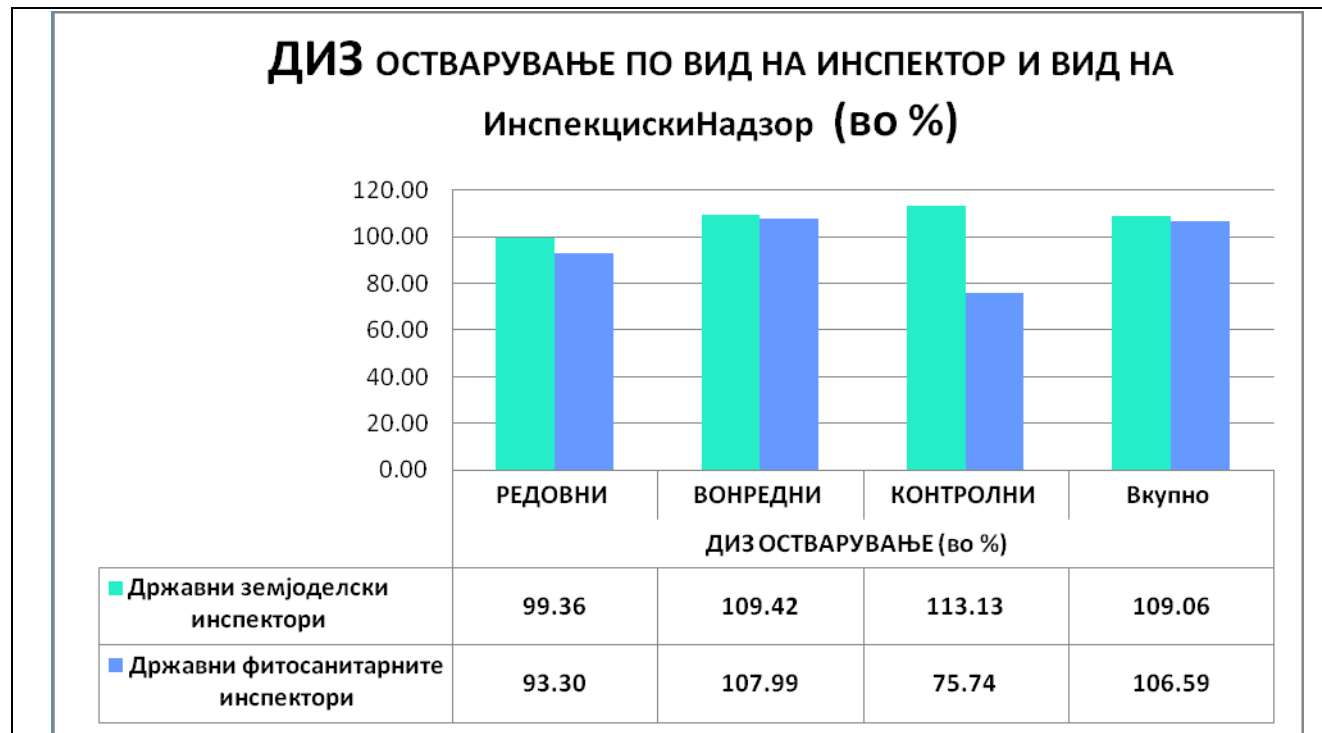

Графикон 3 Преглед на планиран вкупен број на планирани И спроведени инспекциски надзори според вид во полугодието (за вид Државен фитосанитарен инспектор)

Графикон 5 Преглед на извршени инспекциски надзори со степен на реализација во % според вид во полугодие (за вид Државен земјоделски инспектор и Државен фитосанитарен инспектор)

Даден е преглед на **планирани** редовни инспекциски надзори со %-на застапеност на ризик за II-полугодие, 2023 година по закони, и тоа, планирани се вкупно 998 редовни инспекциски надзори од кои со висок ризик 134, среден ризик 625 и низок ризик 239.

Инспекцискиот надзор е заснован на проценка на ризикот и ја има следната **реализацијата** за извештајниот период, според степенот на ризик од планирани 998 инспекциски надзори, остварени се вкупно 969 надзори или изразено во проценти 93,30% или одделно за секој степен на ризик стапката на реализација е следна:

- висок ризик реализирани вкупно 124 ИН или 92.42 %,
  - среден ризик реализирани вкупно 612 ИН или 93.89 %
  - низок ризик реализирано вкупно 233 ИН или 91.67 %
- или вкупна реализација 93.30%.

Истото е прикажано по закони во Дополнителна Табела 3 Преглед на планирани и реализирани редовни инспекциски надзори по закони, степен на ризик како и стапката на остварени инспекциски надзори во % процент на застапеност.

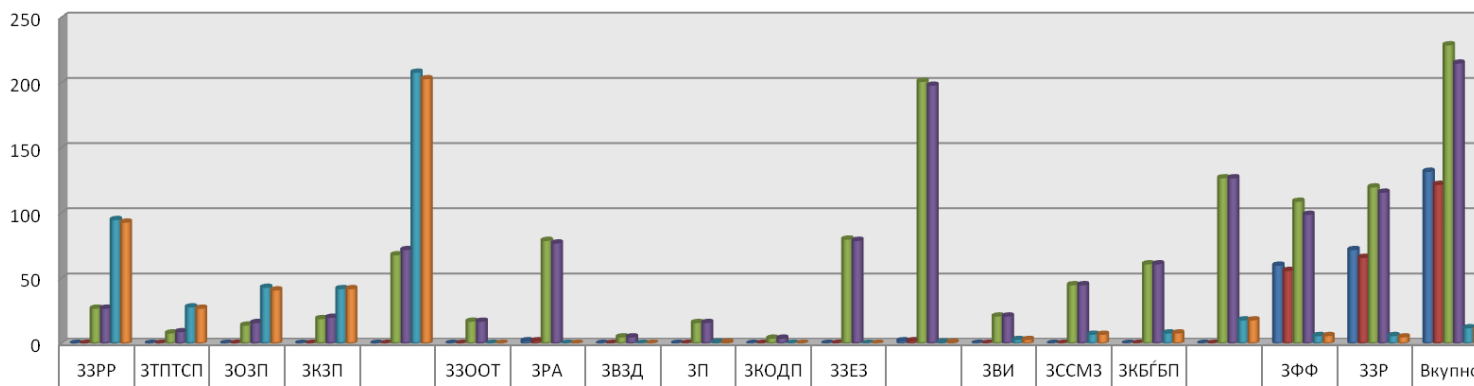

Дополнителна Табела 3 Преглед на бројот на планирани и спроведени инспекциски надзори според степен на ризик, по закони и сектори во полугодieto

Ред.Бр.	Назив на закон ¹	Шифра на закон ²	Планирани инспекциски				Спроведени инспекциски надзори ⁴				Стапка на остварување (%)			
			Висок ризик	Среден ризик	Нисок ризик	Вкупно	Висок ризик	Среден ризик	Нисок ризик	Вкупно	Висок ризик	Среден ризик	Нисок ризик	Вкупно
1	Закон за земјоделство и рурален развој	ЗЗРР	0	27	95	122	0	27	93	120	#DIV/0!	100	97.89	98.36
2	Закон за тутун и тутунски производи	ЗТПТСП	0	8	28	36	0	9	27	36	#DIV/0!	112.5	96.43	100
3	Закон за органско земјоделско производство	ЗОЗП	0	14	43	57	0	16	41	57	#DIV/0!	114.29	95.35	100
4	Закон за квалитет на земјоделски производи	ЗКЗП	0	19	42	61	0	20	42	62	#DIV/0!	105.26	100	101.639
	РЕАЛИЗАЦИЈА НА ВКУПЕН БРОЈ ВО %		0	68	208	276	0	72	203	275	#DIV/0!	105.88	97.60	99.64
5	Закон за зоохигиена	ЗЗООТ	0	17	0	17	0	17	0	17	#DIV/0!	100	#DIV/0!	100
6	Закон за рибарство и аквакултура	ЗРА	2	79	0	81	2	77	0	79	100	97.468	#DIV/0!	97.5309
7	Закон за вршење на земјоделска дејност	ЗВЗД	0	5	0	5	0	5	0	5	#DIV/0!	100	#DIV/0!	100
8	Закон за пасишта	ЗП	0	16	1	17	0	16	1	17	#DIV/0!	100	100	100
9	Закон за контрола на опојни дроги и психотропни супстанции	ЗКОДПС	0	4	0	4	0	4	0	4	#DIV/0!	100	#DIV/0!	100
10	Закон за земјоделско земјиште	ЗЗЕЗ	0	80	0	80	0	79	0	79	#DIV/0!	98.75	#DIV/0!	98.75
	РЕАЛИЗАЦИЈА НА ВКУПЕН БРОЈ ВО %		2	201	1	204	2	198	1	201	100	98.51	100	98.53
11	Закон за виното	ЗВИ	0	21	3	24	0	21	3	24	#DIV/0!	100	100	100
12	Закон за семенски и саден материјал за земјоделски растенија	ЗССМЗР	0	45	7	52	0	45	7	52	#DIV/0!	100	100	100
13	Закон за квалитет и безбедност на губриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата	ЗКБГБПС	0	61	8	69	0	61	8	69	#DIV/0!	100	100	100
	РЕАЛИЗАЦИЈА НА ВКУПЕН БРОЈ ВО %		0	127	18	145	0	127	18	145	#DIV/0!	100	100	100
15	Закон за фитофармација	ЗФФ	60	109	6	175	56	99	6	161	93.33	90.83	100.00	92.00
16	Закон за здравјето на растенијата	ЗЗР	72	120	6	198	66	116	5	187	91.67	96.67	83.33	94.44
	РЕАЛИЗАЦИЈА НА ВКУПЕН БРОЈ ВО %		132	229	12	373	122	215	11	348	92.424	93.89	91.67	93.30
	ВКУПНО		134	625	239	998	124	612	233	969	92.42	93.89	91.67	93.30

Планирани и реализирани надзори по закони и степен на ризик за полугодieto

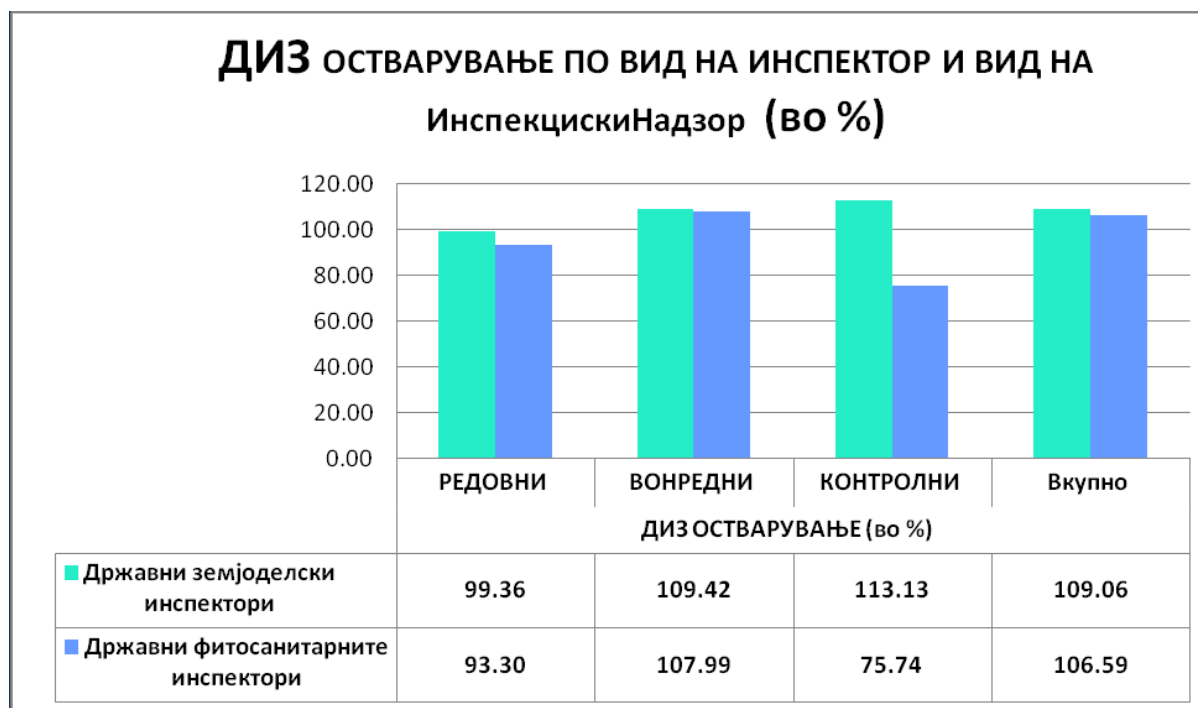
	ЗЗРР	ЗТПТСП	ЗОЗП	ЗКЗП		ЗЗООТ	ЗРА	ЗВЗД	ЗП	ЗКОДП С	ЗЗЕЗ		ЗВИ	ЗССМЗ Р	ЗКБГБП СП		ЗФФ	ЗЗР	Вкупно
■ планиран Висок ризик	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2	0	0	0	0	60	72	132
■ реализиран Висок ризик	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2	0	0	0	0	56	66	122
■ планиран Среден ризик	27	8	14	19	68	17	79	5	16	4	80	201	21	45	61	127	109	120	229
■ реализиран Среден ризик	27	9	16	20	72	17	77	5	16	4	79	198	21	45	61	127	99	116	215
■ планиран Низок ризик	95	28	43	42	208	0	0	0	1	0	0	1	3	7	8	18	6	6	12
■ реализиран Низок ризик	93	27	41	42	203	0	0	0	1	0	0	1	3	7	8	18	6	5	11

Дополнителна Табела 4 Преглед на планираните и остварени инспекциски надзори во II -полугодие за 2023 година

	Планирано	Остварено	%
Вкупно инспекциски надзори	23243	25156	108.23
Редовни	998	996	97.09
Контролни	367	352	95.91
Вонредни	21878	23835	108.95

Графикон 6 Преглед на планираните и остварени инспекциски надзори во II -полугодие за 2023 година

Преглед на планираните и остварени инспекциски надзори во II -полугодие во 2023 година

IV.3. - Редовни инспекциски надзори

Извршено беше планирање на вкупниот број на редовни инспекциски надзори според вид во II -полугодие за 2023 година, по региони и општини, при што планирани беа вкупно 998 редовните инспекциски надзори како минимум за секој инспектор за период и реализирани вкупно 969 редовни инспекциски надзори или степенот на реализација е 93,3 %.

IV.4. - Вонредни инспекциски надзори

Најголем број од вонредните инспекциски надзори (23835) се извршени од областите кои припаѓаат на: *Закон за здравјето на растенијата* (5716), *Закон за виното* (6556) и *Закон за квалитет на земјоделски производи* (5395) или вкупно 74% од вкупниот број надзори припаѓаат на овие три области (17667).

Од планираните 21878 вонредни инспекциски надзори, вкупно се **извршени 23835 вонредни инспекциски надзори**, со тоа степенот на реализација на вонредните надзори е надминат со реализација од 108.95 %, со оглед да овие надзори невозможно е точно да бидат предвидени, бидејќи нивниот голем број е поврзан со издавање на сертификати, уверенија и мониторинг програми, согласно надлежноста во соодветните области.

IV.5. - Контролни инспекциски надзори

По спроведувањето на инспекцискиот надзор и во зависност од утврдената фактичка состојба, се применуваа конкретни инспекциски мерки (издавање решенија со опомена, наредба, забрана, издавање на прекршочни платни налози, поведување на прекршочни и кривични постапки и др.) во согласност со законите, и за таа цел планирани се вкупно 367 контролни инспекциски надзори, за што во извештајниот период, по изминување на рокот за отстранување на констатираните неправилностите и применетите инспекциски мерки, се **реализирани вкупно 352 контролни инспекциски надзори**. Степенот на реализација е 95.91%, и според бројот на изречени инспекциски мерки (вкупно 421), по кој следи контролен инспекциски надзор, сметаме дека овој број е соодветен на бројот на контролни инспекциски надзори.

IV.6. - Инспекциски мерки (неправилности)

Инспекторатот евидентираше неправилности – изречени мерки посебно по закони. Од горе приложената табела може да се констатира дека, изречени се вкупно 421 неправилности од кои според видот на инспекциски мерки: 111 опомени, 35 забрани, 23 наредби, 132 задолжувања, 18 други инспекциски мерки, 51 прекршочни налози, 45 барања за сторен прекршок -прекршочни пријави, 6 кривични пријави.

Бројот на донесени инспекциски мерки изнесува 421 во овој период и во однос на планираните инспекциски надзори (23243) имаат учество од 1,81 %, а во однос на извршените (25156) има 1,67 % учество. Извршена беше проценка за очекуваната состојба во областа на инспекциски надзор од аспект на ризиците за неприменување на прописите за секој инспекциски сектор одделно во Државниот инспекторат за земјоделство, при што беа лоцирани сензитивните точки по закони каде инспекторатот, при вршење на инспекциски надзор во II -полугодие за 2023 година требаше да обрне големо внимание.

За овој период, беа планирани 432 неправилности по ризични области додека реализацијата на инспекциски мерки (421) или тоа е 97,45 % од планирањето.

Дополнителна Табела 5 за реализирани инспекциски надзори по закони и изречени инспекциски мерки (неправилности).

Ред.б р	РЕАЛИЗАЦИЈА ПО ЗАКОНИ ЈУЛИ-ДЕКЕМВРИ 2023 ГОДИНА	Шифра на закон	РЕАЛИЗИРАНИ II- полугодие 2023				По вид на изречена инспекциска мерка- неправилности								
			Редовен	Вонреден	Контролен	Вкупно	Опомена	Забрана	Наредба	Задолжување	Друга инс. мерка	Прекршо-чепл атен налог	Прекрш. пријава	Кривична пријава	Неправилности /Вкупно
1	Закон за земјоделство и рурален развој	ЗЗРР	120	941	50	1111	20	0	1	31	0	4	2	0	58
2	Закон за тутун и тутунски производи	ЗТПТСП	36	1104	0	1140	0	0	0	1	0	3	1	0	5
3	Закон за органско земјоделско производство	ЗОЗП	57	129	2	188	0	0	0	2	0	0	0	0	2
4	Закон за квалитет на земјоделски производи	ЗКЗП	62	5395	19	5476	9	0	0	4	0	0	0	0	13
5	Закон за зоохигиена	ЗООЗТ	17	14	0	31	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Закон за рибарство и аквакултура	ЗРА	79	735	45	859	32	2	1	4	0	23	38	2	102
7	Закон за вршење на земјоделска дејност	ЗВД	5	4	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Закон за пасишта	ЗП	17	111	41	169	44	0	0	0	0	2	1	2	49
9	Закон за контрола на опојни дроги и психотропни супстанции	ЗКОДПС	4	47	1	52	0	0	1	0	0	0	0	0	1
10	Закон за земјоделско земјиште	ЗЗЕЗ	79	441	27	547	6	2	1	5	13	10	1	2	40
11	Закон за виното	ЗВИ	24	6556	14	6594	0	0	0	7	5	4	1	0	17
12	Закон за семенски и саден материјал за земјоделски растенија (ЗЕМЈ)	ЗССМЗР	52	499	11	562	0	1	0	0	0	5	1	0	7
13	Закон за квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата	ЗКБЃБСП	69	1099	10	1178	0	4	0	5	0	0	0	0	9
14	Закон за семенски и саден материјал за земјоделски растенија (ФИТО)	ЗССМЗР	0	22	1	23	0	1	0	1	0	0	0	0	2
15	Закон за здравјето на растенијата	ЗЗР	187	5716	108	6011	0	24	2	68	0	0	0	0	94
16	Закон за фитофармација	ЗФФ	161	489	17	667	0	1	17	4	0	0	0	0	22
17	Закон за државниот инспекторат за земјоделство	ЗДИЗ	0	532	1	533	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Закон за инспекциски надзор	ЗИН	0	1	5	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Вкупно			969	23835	352	25156	111	35	23	132	18	51	45	6	421

Анализата беше извршена врз основа на стекнатата пракса при долгогодишното вршење на инспекциски надзор во минатото во областите за кои е надлежен инспекторатот, законската регулатива и сл. изворите на информации и податоци за идентификување настанување на ризичните области досега ги користеше врз основа на вршење на инспекциски надзор, претставки, пријави, дојави од правни и физички лица, бесплатниот телефонски број, информации од здруженија, медиуми, заклучоци на Влада на Република Северна Македонија, врз основа на добиените резултати од различни мониторинг програми, информации од други надлежни инспекторати и сл.

Табеларен приказ на вкупниот број на откриени неправилности и спроведени инспекциски надзори според вид во полугодieto по региони и општини за државен земјоделски инспектор и државен фитосанитарен инспектор е прикажан подолу во Табела 3 Преглед на вкупниот број на откриени неправилности и спроведени инспекциски надзори според вид во полугодieto, по региони и општини (за вид Државен земјоделски инспектор и Државен фитосанитарен инспектор).

Табела 3 Преглед на вкупниот број на откриени неправилности и спроведени инспекциски надзори според вид во полугодieto, по региони и општини (за вид Државен земјоделски инспектор и Државен фитосанитарен инспектор) II полугодие

Ред.Бр.	Регион/Општина	Вид на надзор			Вкупно надзори	Вкупно неправилн.
		Редовен надзор	Вонред. надзор	Контрол. надзор		
	Вардарски регион	115	5649	24	5788	40
1	Велес	19	277	2	298	1
2	Градско	8	327	0	335	3
3	Демир Капија	0	68	2	70	3
4	Кавадарци	25	3556	9	3590	10
5	Лозово	3	207	0	210	8
6	Неготино	34	519	7	560	7
7	Росоман	10	317	1	328	1
8	Свети Николе	11	370	3	384	7
9	Чашка	5	8	0	13	0
	Источен регион	158	2557	87	2802	86
10	Берово	25	172	2	199	2
11	Виница	10	160	11	181	8
12	Делчево	19	447	19	485	11
13	Зрновци	1	27	4	32	3
14	Карбинци	5	52	1	58	1
15	Кочани	26	260	19	305	20
16	Македонска Каменица	5	19	4	28	4
17	Пехчево	3	38	5	46	8

18	Пробиштип	28	141	8	177	10
19	Чешиново	10	94	9	113	10
20	Штип	26	1147	5	1178	9
	Југозападен регион	95	1477	23	1595	49
21	Вевчани	0	10	0	10	0
22	Дебар	10	47	0	57	0
23	Дебарца	4	27	0	31	0
24	Кичево	13	151	2	166	2
25	Македонски Брод	9	39	1	49	2
26	Охрид	34	303	7	344	28
27	Пласница	0	1	0	1	0
28	Струга	23	892	13	928	17
29	Центар Жупа	2	7	0	9	0
	Југоисточен регион	131	3300	74	3505	75
30	Богданци	6	46	1	53	1
31	Босилово	8	542	7	557	7
32	Валандово	7	117	4	128	11
33	Василево	12	127	2	141	2
34	Гевгелија	12	971	23	1006	21
35	Дојран	4	15	1	20	0
36	Конче	2	25	3	30	0
37	Ново Село	7	279	6	292	8
38	Радовиш	18	65	1	84	1
39	Струмица	55	1113	26	1194	24
	Пелагониски регион	104	2122	23	2249	32
40	Битола	36	700	9	745	12
41	Демир Хисар	4	74	0	78	0
42	Долнени	1	52	0	53	0
43	Кривогаштани	5	125	2	132	2
44	Крушево	7	232	0	239	2
45	Могила	6	65	2	73	3
46	Новаци	2	13	1	16	1
47	Прилеп	27	498	4	529	6
48	Ресен	16	363	5	384	6
	Полошки регион	47	1072	16	1135	15
49	Боговиње	1	70	0	71	0
50	Бревеница	3	150	4	157	6
51	Врапчиште	6	32	0	38	0
52	Гостивар	14	137	0	151	0
53	Желино	3	157	0	160	0
54	Јегуновце	2	88	0	90	0
55	Маврово и Ростуша	1	15	0	16	0

56	Теарце	4	11	2	17	2
57	Тетово	13	412	10	435	7
	Североисточен регион	103	2615	62	2780	81
58	Кратово	14	108	7	129	17
59	Крива Паланка	19	814	11	844	16
60	Куманово	50	1576	42	1668	46
61	Липково	0	26	2	28	2
62	Ранковце	18	75	0	93	0
63	Старо Нагоричане	2	16	0	18	0
	Скопски регион	216	5043	43	5302	43
64	Аеродром	11	279	5	295	3
65	Арачиново	3	14	0	17	0
66	Бутел	12	479	4	495	2
67	Гази Баба	58	2212	3	2273	2
68	Ѓорче Петров	11	88	1	100	1
69	Зелениково	2	4	0	6	1
70	Илинден	17	334	1	352	1
71	Карпош	16	137	2	155	5
72	Кисела Вода	19	244	6	269	7
73	Петровец	13	254	5	272	3
74	Сарај	8	223	1	232	1
75	Сопиште	4	34	0	38	0
76	Студеничани	5	125	1	131	1
77	Центар	24	391	7	422	8
78	Чаир	6	12	0	18	0
79	Чучер-Сандево	6	205	5	216	6
80	Шуто Оризари	1	8	2	11	2
	ВКУПНО	969	23835	352	25156	421

Кус преглед на вкупниот број на откриени неправилности и спроведени инспекциски надзори според вид во полугодието, по региони и општини (за вид Државен земјоделски инспектор и Државен фитосанитарен инспектор)

Регион	Редовен надзор	Вонред. надзор	Контрол. надзор	Вкупно надзори	Вкупно неправилн.
Вардарски регион	115	5649	24	5788	40
Источен регион	158	2557	87	2802	86
Југозападен регион	95	1477	23	1595	49
Југоисточен регион	131	3300	74	3505	75
Пелагониски регион	104	2122	23	2249	32
Полошки регион	47	1072	16	1135	15
Североисточен регион	103	2615	62	2780	81
Скопски регион	216	5043	43	5302	43
	969	23835	352	25156	421

Од Приложениот кус преглед може да се констатира дека најголем број на редовни надзори се извршени во Скопскиот регион или вкупно 216 ИН или земено во проценти тоа е 22,29% од вкупно реализираните редовни ИН, додека во Источниот регион, се извршени 158 ИН или 16.30% од вкупниот број на реализирани ИН.

Најголем број извршени вонредни инспекциски надзори има во Вардарскиот регион со 5649 ИН, а веднаш по него доаѓа Скопскиот регион со извршени 5043 ИН.

Дополнителна Табела 3-1 Преглед на бројот на планирани и спроведени инспекциски надзори според неправилности и вид на надзор, по региони и општини, во полугодие

Дополнителна Табела 3-1 Преглед на бројот на планирани и спроведени инспекциски надзори според неправилности и вид на надзор, по региони и општини, во полугодие																
Ред.Бр.	Регион/Општина	Планирани инспекциски надзори			Вкупно надзори	со очекувани неправилн.	Реализирани инспекциски надзори			Вкупно надзори	со утврдени неправилн.	Стапка на остварување (%)			Вкупно надзори	со утврдени неправилн.
		Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор			Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор			Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор		
	Вардарски регион	112	6127	56	6295	61	115	5649	24	5788	40	102,68	92,20	42,86	91,95	65,57
1	Велес	23	182	11	216	14	19	277	2	298	1	82,61	152,20	18,18	137,96	7,14
2	Градско	7	557	1	565	1	8	327	0	335	3	114,29	58,71	0,00	59,29	300,00
3	Демир Капија	0	83	0	83	0	0	68	2	70	3	#DIV/0!	81,93	#DIV/0!	84,34	#DIV/0!
4	Кавадарци	23	3700	17	3740	16	25	3556	9	3590	10	108,70	96,11	52,94	95,99	62,50
5	Лозово	3	201	2	206	4	3	207	0	210	8	100,00	102,99	0,00	101,94	200,00
6	Неготино	32	542	8	582	8	34	519	7	560	7	106,25	95,76	87,50	96,22	87,50
7	Росоман	9	563	4	576	3	10	317	1	328	1	111,11	56,31	25,00	56,94	33,33

8	Свети Николе	12	279	13	304	15	11	370	3	384	7	91,67	132,62	23,08	126,32	46,67
9	Чашка	3	20	0	23	0	5	8	0	13	0	166,67	40,00	#DIV/0!	56,52	#DIV/0!
Источен регион		163	2497	60	2720	67	158	2557	87	2802	86	96,93	102,40	145,00	103,01	128,36
10	Берово	24	153	2	179	1	25	172	2	199	2	104,17	112,42	100,00	111,17	200,00
11	Виница	10	133	4	147	7	10	160	11	181	8	100,00	120,30	275,00	123,13	114,29
12	Делчево	20	543	9	572	12	19	447	19	485	11	95,00	82,32	211,11	84,79	91,67
13	Зрновци	1	12	1	14	2	1	27	4	32	3	100,00	225,00	400,00	228,57	150,00
14	Карбинци	4	69	0	73	0	5	52	1	58	1	125,00	75,36	#DIV/0!	79,45	#DIV/0!
15	Кочани	29	315	12	356	16	26	260	19	305	20	89,66	82,54	158,33	85,67	125,00
16	Македонска Каменица	4	16	0	20	0	5	19	4	28	4	125,00	118,75	#DIV/0!	140,00	#DIV/0!
17	Пехчево	3	27	0	30	0	3	38	5	46	8	100,00	140,74	#DIV/0!	153,33	#DIV/0!
18	Пробиштип	28	113	5	146	6	28	141	8	177	10	100,00	124,78	160,00	121,23	166,67
19	Чешиново	10	95	14	119	10	10	94	9	113	10	100,00	98,95	64,29	94,96	100,00
20	Штип	30	1021	13	1064	13	26	1147	5	1178	9	86,67	112,34	38,46	110,71	69,23
Југозападен регион		95	816	39	950	47	95	1477	23	1595	49	100,00	181,00	58,97	167,89	104,26
21	Вевчани	0	1	0	1	0	0	10	0	10	0	#DIV/0!	1000,00	#DIV/0!	1000,00	#DIV/0!

22	Дебар	9	114	3	126	4	10	47	0	57	0	111,11	41,23	0,00	45,24	0,00
23	Дебарца	4	21	0	25	0	4	27	0	31	0	100,00	128,57	#DIV/0!	124,00	#DIV/0!
24	Кичево	13	71	0	84	3	13	151	2	166	2	100,00	212,68	#DIV/0!	197,62	66,67
25	Македонски Брод	9	15	0	24	2	9	39	1	49	2	100,00	260,00	#DIV/0!	204,17	100,00
26	Охрид	37	287	18	342	19	34	303	7	344	28	91,89	105,57	38,89	100,58	147,37
27	Пласница	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!
28	Струга	21	287	17	325	18	23	892	13	928	17	109,52	310,80	76,47	285,54	94,44
29	Центар Жупа	2	20	1	23	1	2	7	0	9	0	100,00	35,00	0,00	39,13	0,00
Југоисточен регион		144	2870	51	3065	64	131	3300	74	3505	75	90,97	114,98	145,10	114,36	117,19
30	Богданци	7	197	6	210	6	6	46	1	53	1	85,71	23,35	16,67	25,24	16,67
31	Босилово	5	459	1	465	1	8	542	7	557	7	160,00	118,08	700,00	119,78	700,00
32	Валандово	10	164	9	183	9	7	117	4	128	11	70,00	71,34	44,44	69,95	122,22
33	Василево	12	187	1	200	2	12	127	2	141	2	100,00	67,91	200,00	70,50	100,00
34	Гевгелија	14	644	7	665	11	12	971	23	1006	21	85,71	150,78	328,57	151,28	190,91
35	Дојран	5	10	0	15	2	4	15	1	20	0	80,00	150,00	#DIV/0!	133,33	0,00
36	Конче	1	23	0	24	0	2	25	3	30	0	200,00	108,70	#DIV/0!	125,00	#DIV/0!
37	Ново Село	7	139	7	153	7	7	279	6	292	8	100,00	200,72	85,71	190,85	114,29

38	Радовиш	25	83	2	110	3	18	65	1	84	1	72,00	78,31	50,00	76,36	33,33
39	Струмица	58	964	18	1040	23	55	1113	26	1194	24	94,83	115,46	144,44	114,81	104,35
Пелагониски регион		107	2144	42	2293	53	104	2122	23	2249	32	97,20	98,97	54,76	98,08	60,38
40	Битола	39	594	17	650	21	36	700	9	745	12	92,31	117,85	52,94	114,62	57,14
41	Демир Хисар	4	47	2	53	2	4	74	0	78	0	100,00	157,45	0,00	147,17	0,00
42	Долнени	1	88	4	93	2	1	52	0	53	0	100,00	59,09	0,00	56,99	0,00
43	Кривогаштани	7	103	4	114	3	5	125	2	132	2	71,43	121,36	50,00	115,79	66,67
44	Крушево	7	156	0	163	0	7	232	0	239	2	100,00	148,72	#DIV/0!	146,63	#DIV/0!
45	Могила	6	34	2	42	2	6	65	2	73	3	100,00	191,18	100,00	173,81	150,00
46	Новаци	0	9	1	10	2	2	13	1	16	1	#DIV/0!	144,44	100,00	160,00	50,00
47	Прилеп	25	469	7	501	13	27	498	4	529	6	108,00	106,18	57,14	105,59	46,15
48	Ресен	18	644	5	667	8	16	363	5	384	6	88,89	56,37	100,00	57,57	75,00
Полошки регион		46	965	13	1024	21	47	1072	16	1135	15	102,17	111,09	123,08	110,84	71,43
49	Боговиње	2	52	0	54	0	1	70	0	71	0	50,00	134,62	#DIV/0!	131,48	#DIV/0!
50	Брвеница	4	114	1	119	1	3	150	4	157	6	75,00	131,58	400,00	131,93	600,00
51	Врапчиште	5	35	0	40	0	6	32	0	38	0	120,00	91,43	#DIV/0!	95,00	#DIV/0!
52	Гостивар	14	142	6	162	9	14	137	0	151	0	100,00	96,48	0,00	93,21	0,00

53	Желино	4	107	0	111	2	3	157	0	160	0	75,00	146,73	#DIV/0!	144,14	0,00
54	Јегуновце	2	157	6	165	7	2	88	0	90	0	100,00	56,05	0,00	54,55	0,00
55	Маврово и Ростуша	2	5	0	7	0	1	15	0	16	0	50,00	300,00	#DIV/0!	228,57	#DIV/0!
56	Теарце	4	43	0	47	0	4	11	2	17	2	100,00	25,58	#DIV/0!	36,17	#DIV/0!
57	Тетово	9	310	0	319	2	13	412	10	435	7	144,44	132,90	#DIV/0!	136,36	350,00
Североисточен регион		101	2195	31	2327	34	103	2615	62	2780	81	101,98	119,13	200,00	119,47	238,24
58	Кратово	14	125	0	139	0	14	108	7	129	17	100,00	86,40	#DIV/0!	92,81	#DIV/0!
59	Крива Паланка	22	828	8	858	10	19	814	11	844	16	86,36	98,31	137,50	98,37	160,00
60	Куманово	45	1103	13	1161	15	50	1576	42	1668	46	111,11	142,88	323,08	143,67	306,67
61	Липково	2	28	8	38	7	0	26	2	28	2	0,00	92,86	25,00	73,68	28,57
62	Ранковце	17	88	1	106	1	18	75	0	93	0	105,88	85,23	0,00	87,74	0,00
63	Старо Нагоричане	1	23	1	25	1	2	16	0	18	0	200,00	69,57	0,00	72,00	0,00
Скопски регион		230	4264	75	4569	85	216	5043	43	5302	43	93,91	118,27	57,33	116,04	50,59
64	Аеродром	10	123	1	134	1	11	279	5	295	3	110,00	226,83	500,00	220,15	300,00
65	Арачиново	3	38	2	43	3	3	14	0	17	0	100,00	36,84	0,00	39,53	0,00
66	Бутел	11	336	5	352	5	12	479	4	495	2	109,09	142,56	80,00	140,63	40,00
67	Гази Баба	65	2087	26	2178	29	58	2212	3	2273	2	89,23	105,99	11,54	104,36	6,90

68	Ѓорче Петров	13	100	2	115	6	11	88	1	100	1	84,62	88,00	50,00	86,96	16,67
69	Зелениково	2	10	0	12	0	2	4	0	6	1	100,00	40,00	#DIV/0!	50,00	#DIV/0!
70	Илинден	17	307	4	328	5	17	334	1	352	1	100,00	108,79	25,00	107,32	20,00
71	Карпош	19	155	1	175	1	16	137	2	155	5	84,21	88,39	200,00	88,57	500,00
72	Кисела Вода	22	267	14	303	17	19	244	6	269	7	86,36	91,39	42,86	88,78	41,18
73	Петровец	12	256	5	273	6	13	254	5	272	3	108,33	99,22	100,00	99,63	50,00
74	Сарај	6	132	0	138	0	8	223	1	232	1	133,33	168,94	#DIV/0!	168,12	#DIV/0!
75	Сопиште	3	33	2	38	0	4	34	0	38	0	133,33	103,03	0,00	100,00	#DIV/0!
76	Студеничани	3	63	2	68	1	5	125	1	131	1	166,67	198,41	50,00	192,65	100,00
77	Центар	27	193	5	225	6	24	391	7	422	8	88,89	202,59	140,00	187,56	133,33
78	Чаир	13	13	0	26	0	6	12	0	18	0	46,15	92,31	#DIV/0!	69,23	#DIV/0!
79	Чучер-Сандево	2	151	6	159	5	6	205	5	216	6	300,00	135,76	83,33	135,85	120,00
80	Шуто Оризари	2	0	0	2	0	1	8	2	11	2	50,00	#DIV/0!	#DIV/0!	550,00	#DIV/0!
ВКУПНО		998	21878	367	23243	432	969	23835	352	25156	421	97,09	108,95	95,91	108,23	97,45

Извршените инспекциски надзори (25156) се направени од вкупно **113 инспектори**, кои постојано или периодично вршеа инспекциски надзори во полугодieto, и при тоа како просечен број на записници по инспектор во полугодieto е добиена вредност од **226 записници**, или по инспектор во месец просечен број на записници **изнесува 34**, додека на ден за просечен број на записници е добиена вредност од **1.71 по инспектор**.

Просечен број на записници по инспектор

Планирани од 01.07.2023 до 31.12.2023 година			Вкупно	Извршени од 01.07.2023 до 31.12.2023 година			Вкупно	Просечен број на записници по инспектор	Просечен број на записници по месец на инспектор	Просечен број на записници на ден/по инспектор
Редовни	Контролни	Вонредни		Редовни	Контролни	Вонредни				
998	367	21878	23243	969	352	23835	25156	222.62	37.10	1.80

Анализа на планирани и реализирани инспекциски надзори во текот на 2023 и споредбено со 2022 година

I Полугодие	ПЛАНИРАНИ НАДЗОРИ				РЕАЛИЗИРАНИ НАДЗОРИ				РАЗЛИКА			ПРОЦЕНТ			
	Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор	Вкупно надзори	Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор	Вкупно надзори	РЕДОВНИ РАЗЛИКА	ВОНРЕДНИ РАЗЛИКА	КОНТРОЛНИ РАЗЛИКА	РЕДОВНИ	ВОНРЕДНИ	КОНТРОЛНИ	Вкупно
Државни земјоделски инспектори	643	14703	212	15558	638	16990	269	17897	-5	2287	57	99.22	115.55	126.89	115.03
Државни фитосанитарните инспектори	373	7254	151	7778	355	7668	123	8146	-18	414	-28	95.17	105.71	81.46	104.73
ВКУПНО	1016	21957	363	23336	993	24658	392	26043	-23	2701	29	97.74	112.30	107.99	111.60

II Полугодие	ПЛАНИРАНИ НАДЗОРИ				РЕАЛИЗИРАНИ НАДЗОРИ				РАЗЛИКА			ПРОЦЕНТ			
	Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор	Вкупно надзори	Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор	Вкупно надзори	РЕДОВНИ РАЗЛИКА	ВОНРЕДНИ РАЗЛИКА	КОНТРОЛНИ РАЗЛИКА	РЕДОВНИ	ВОНРЕДНИ	КОНТРОЛНИ	Вкупно
Државни земјоделски инспектори	625	14632	198	15455	621	16010	224	16855	-4	1378	26	99.36	109.42	113.13	109.06
Државни фитосанитарните инспектори	373	7246	169	7788	348	7825	128	8301	-25	579	-41	93.30	107.99	75.74	106.59
ВКУПНО	998	21878	367	23243	969	23835	352	25156	-29	1957	-15	97.09	108.95	95.91	108.23

I Полугодие + II Полугодие 2023	ПЛАНИРАНИ НАДЗОРИ				РЕАЛИЗИРАНИ НАДЗОРИ				РАЗЛИКА			ПРОЦЕНТ			
	Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор	Вкупно надзори	Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор	Вкупно надзори	РЕДОВНИ РАЗЛИКА	ВОНРЕДНИ РАЗЛИКА	КОНТРОЛНИ РАЗЛИКА	РЕДОВНИ	ВОНРЕДНИ	КОНТРОЛНИ	Вкупно
Државни земјоделски инспектори	1268	29335	410	31013	1259	33000	493	34752	-9	3665	83	99.29	112.49	120.24	112.06
Државни фитосанитарните инспектори	746	14500	320	15566	703	15493	251	16447	-43	993	-69	94.24	106.85	78.44	105.66
ВКУПНО	2014	43835	730	46579	1962	48493	744	51199	-52	4658	14	97.42	110.63	101.92	109.92

	ПЛАНИРАНИ НАДЗОРИ				РЕАЛИЗИРАНИ НАДЗОРИ				РАЗЛИКА			ПРОЦЕНТ			
	Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор	Вкупно надзори	Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор	Вкупно надзори	РЕДОВНИ РАЗЛИКА	ВОНРЕДНИ РАЗЛИКА	КОНТРОЛНИ РАЗЛИКА	РЕДОВНИ	ВОНРЕДНИ	КОНТРОЛНИ	Вкупно
ВКУПНО 2022	2153	38140	447	40740	2095	44135	640	46870	-58	5995	193	97.31	115.73	144.25	115.05
ВКУПНО 2023	2014	43835	730	46579	1962	48493	744	51199	-52	4658	14	97.42	110.63	101.92	109.92
Разлика	-139	5695	283	5839	-133	4358	104	4329	6	-1337	-179	0.11	-5.10	-42.33	-5.13

Врз основа на табеларните прикази, споредбено со 2022 година може да се заклучи дека во 2023 година зголемен е бројот на планирани вонредните и контролните надзори, но и покрај тоа се забележува надминување на планираниот број на споменатите надзори и тоа кај вонредните бројката е надмината за 4658 ИН, додека кај контролните надзори бројката е надмината за 14 ИН. Многу мала разлика во планирањето е направено кај редовните ИН или изразено во проценти тоа е 0,11% помало планирање. За разлика од првиот случај, вонредни и контролни ИН каде бројката е драстично надмината, кај редовните ИН имама сосема мали отстапувања. Врз основа на конкретните податоци приложени во табелата може да се заклучи дека Државните инспектори за земјоделство како и државните фитосанитарни инспектори, направиле квантитативна разлика при вршењето на инспекциските надзори и истите биле вршени, квалитетно и ефикасно.

Ризик I и II Полугодие

I Полугодие												II Полугодие												2023 ГОДИНА																						
Табела 4 Преглед на бројот на планирани и спроведени инспекциски надзори според степен на ризик, по закони, во полугодие												Табела 4 Преглед на бројот на планирани и спроведени инспекциски надзори според степен на ризик, по закони, во полугодие												Табела 4 Преглед на бројот на планирани и спроведени инспекциски надзори според степен на ризик, по закони, во 2023 ГОДИНА																						
Ред. Бр.	Назив на закон1	Шифра на закон2	Планирани инспекциски				Спроведени инспекциски				Стапка на остварување (%)				Ред. Бр.	Назив на закон1	Шифра на закон2	Планирани инспекциски				Спроведени инспекциски				Стапка на остварување (%)				Ред. Бр.	Назив на закон1	Шифра на закон2	Планирани инспекциски				Спроведени инспекциски				Стапка на остварување (%)					
			Висок ризик	Среден ризик	Нисок ризик	Вкупно	Висок ризик	Среден ризик	Нисок ризик	Вкупно	Висок ризик	Среден ризик	Нисок ризик	Вкупно				Висок ризик	Среден ризик	Нисок ризик	Вкупно	Висок ризик	Среден ризик	Нисок ризик	Вкупно	Висок ризик	Среден ризик	Нисок ризик	Вкупно				Висок ризик	Среден ризик	Нисок ризик	Вкупно	Висок ризик	Среден ризик	Нисок ризик	Вкупно						
1	Закон за земјоделство и рурален развој	ЗЗРР	0	52	89	141	0	52	87	139	#DIV/0!	100	87.75	98.58	1	Закон за земјоделство и рурален развој	ЗЗРР	0	27	95	122	0	27	93	120	#DIV/0!	100	97.89	98.36	1	Закон за земјоделство и рурален развој	ЗЗРР	0	79	184	253	0	79	161	259	#DIV/0!	100	97.83	98.46		
2	Закон за тун и тунуно производство	ЗТТСП	0	5	23	28	0	5	22	27	#DIV/0!	100	95.65	96.43	2	Закон за тун и тунуно производство	ЗТТСП	0	8	28	36	0	8	27	36	#DIV/0!	100	112.5	96.43	100	2	Закон за тун и тунуно производство	ЗТТСП	0	13	51	64	0	14	49	53	#DIV/0!	100	107.69	96.68	98.44
3	Закон за органиско земјоделско производство	ЗКОЗП	0	13	40	53	0	14	40	54	#DIV/0!	100	100	101.89	3	Закон за органиско земјоделско производство	ЗКОЗП	0	14	43	57	0	16	41	57	#DIV/0!	100	114.2657	95.35	100	3	Закон за органиско земјоделско производство	ЗКОЗП	0	27	83	110	0	30	81	111	#DIV/0!	100	111.11	97.59	100.91
4	Закон за квалитет на земјоделски производи	ЗКОП	0	21	36	56	0	20	36	56	#DIV/0!	100	102.96	100	4	Закон за квалитет на земјоделски производи	ЗКОП	0	16	42	61	0	20	42	62	#DIV/0!	100	106.2632	100	101.6393	4	Закон за квалитет на земјоделски производи	ЗКОП	0	40	77	117	0	40	78	118	#DIV/0!	100	100.00	101.30	100.85
	РЕАЛИЗАЦИЈА НА ВКУПЕН БРОЈ ВО %		0	91	187	278	0	91	185	274	#DIV/0!	100	98.93	99.20		РЕАЛИЗАЦИЈА НА ВКУПЕН БРОЈ ВО %		0	68	208	276	0	72	203	275	#DIV/0!	100	105.8824	97.60	99.64		РЕАЛИЗАЦИЈА НА ВКУПЕН БРОЈ ВО %		0	159	395	554	0	163	388	551	#DIV/0!	100	102.52	98.23	99.46
5	Закон за сточарството	ЗСТОП	0	20	0	20	0	20	0	20	#DIV/0!	100	#DIV/0!	100	5	Закон за сточарството	ЗСТОП	0	17	0	17	0	17	0	17	#DIV/0!	100	#DIV/0!	100	6	Закон за сточарството	ЗСТОП	0	37	0	37	0	37	0	37	#DIV/0!	100	#DIV/0!	100		
6	Закон за рибарство и аквакултура	ЗРА	3	61	0	64	3	61	0	64	100	100	#DIV/0!	100	6	Закон за рибарство и аквакултура	ЗРА	2	79	0	81	2	77	0	79	100	97.46935	#DIV/0!	97.63096	7	Закон за рибарство и аквакултура	ЗРА	5	140	0	145	5	138	0	143	100	98.57	#DIV/0!	99.62059		
7	Закон за управување на земјоделска дејност	ЗВД	0	5	0	5	0	5	0	5	#DIV/0!	100	#DIV/0!	100	7	Закон за управување на земјоделска дејност	ЗВД	0	5	0	5	0	5	0	5	#DIV/0!	100	#DIV/0!	100	8	Закон за управување на земјоделска дејност	ЗВД	0	10	0	10	0	10	0	10	#DIV/0!	100	#DIV/0!	100		
8	Закон за пасушта	ЗП	0	10	2	12	0	18	2	20	#DIV/0!	100	100	100	8	Закон за пасушта	ЗП	0	16	1	17	0	16	1	17	#DIV/0!	100	100	100	9	Закон за пасушта	ЗП	0	34	3	37	0	34	3	37	#DIV/0!	100	100	100		
9	Закон за контрола на отпадни дрвени и пластични отпадници	ЗКОДПС	0	4	0	4	0	4	0	4	#DIV/0!	100	#DIV/0!	100	9	Закон за контрола на отпадни дрвени и пластични отпадници	ЗКОДПС	0	4	0	4	0	4	0	4	#DIV/0!	100	#DIV/0!	100	10	Закон за контрола на отпадни дрвени и пластични отпадници	ЗКОДПС	0	8	0	8	0	8	0	8	#DIV/0!	100	#DIV/0!	100		
10	Закон за земјоделско земјиште	ЗЗЕЗ	0	80	2	82	0	87	2	89	#DIV/0!	100	97.75	100	97.80	10	Закон за земјоделско земјиште	ЗЗЕЗ	0	80	0	80	0	79	0	79	#DIV/0!	99.75	#DIV/0!	98.75	11	Закон за земјоделско земјиште	ЗЗЕЗ	0	169	2	171	0	166	2	168	#DIV/0!	100	98.22	100	98.25
	РЕАЛИЗАЦИЈА НА ВКУПЕН БРОЈ ВО %		3	197	4	204	3	195	4	202	100	98.98	100	99.02		РЕАЛИЗАЦИЈА НА ВКУПЕН БРОЈ ВО %		2	201	1	204	2	198	1	201	100	98.51	100	98.53		РЕАЛИЗАЦИЈА НА ВКУПЕН БРОЈ ВО %		5	398	5	408	5	393	5	403	100	98.74	100	98.77		
11	Закон за вино	ЗВИ	0	22	6	28	0	22	6	28	#DIV/0!	100	100	100	11	Закон за вино	ЗВИ	0	21	3	24	0	21	3	24	#DIV/0!	100	100	100	12	Закон за вино	ЗВИ	0	43	9	52	0	43	9	52	#DIV/0!	100	100	100		
12	Закон за семкари и садни материјал за земјоделски растенија	ЗССМР	2	97	6	105	2	97	6	105	100	100	100	100	12	Закон за семкари и садни материјал за земјоделски растенија	ЗССМР	2	45	7	52	0	45	7	52	#DIV/0!	100	100	100	13	Закон за семкари и садни материјал за земјоделски растенија	ЗССМР	2	112	13	127	2	112	13	127	100	100	100	100		
13	Закон за квалитет и безбедност на фуража, биостимулатори и подопшта на овошјата на почвата	ЗКОБПС П	0	52	6	58	0	51	6	57	#DIV/0!	98	100	98	13	Закон за квалитет и безбедност на фуража, биостимулатори и подопшта на овошјата на почвата	ЗКОБПС П	0	91	8	99	0	91	8	99	#DIV/0!	100	100	100	14	Закон за квалитет и безбедност на фуража, биостимулатори и подопшта на овошјата на почвата	ЗКОБПС П	0	113	14	127	0	112	14	126	#DIV/0!	99.12	100	99.21		
	РЕАЛИЗАЦИЈА НА ВКУПЕН БРОЈ ВО %		2	141	10	151	2	140	10	150	98	100	98		РЕАЛИЗАЦИЈА НА ВКУПЕН БРОЈ ВО %		0	127	18	145	0	127	18	145	#DIV/0!	100	100	100		РЕАЛИЗАЦИЈА НА ВКУПЕН БРОЈ ВО %		2	268	16	305	2	267	16	305	100	99.627	100	99.67			
15	Закон за фитосанитарна контрола	ЗФК	41	169	25	235	38	102	24	164	82.88	93.68	96.00	93.71	15	Закон за фитосанитарна контрола	ЗФК	60	109	6	175	58	99	6	161	83.33	90.83	100.00	92.00	16	Закон за фитосанитарна контрола	ЗФК	101	218	31	350	94	201	30	325	93.07	92.20	96.77	92.86		
16	Закон за здравствено настанување	ЗЗР	50	120	28	298	62	111	29	191	184	92.5	100	96.46492	16	Закон за здравствено настанување	ЗЗР	72	120	6	198	66	116	5	187	91.67	95.67	83.33	94.44	17	Закон за здравствено настанување	ЗЗР	122	240	34	396	118	227	33	378	95.72	94.58	97.68	95.45		
	РЕАЛИЗАЦИЈА НА ВКУПЕН БРОЈ ВО %		91	229	53	373	96	293	52	355	98.901	93.01	98.11	95.11		РЕАЛИЗАЦИЈА НА ВКУПЕН БРОЈ ВО %		132	229	12	373	122	215	11	348	92.424	93.89	91.67	93.38		РЕАЛИЗАЦИЈА НА ВКУПЕН БРОЈ ВО %		223	450	65	740	212	428	63	703	95.07	93.45	96.92	94.24		
	ВКУПНО		96	688	262	1016	95	639	259	993	98.90	93.01	98.11	96.17		ВКУПНО		134	625	239	998	124	612	233	969	92.42	93.89	91.67	93.30		ВКУПНО		230	1263	591	2014	219	1251	492	1362	95.22	97.51	99.29	97.42		

Во Табелата се прикажани редовните надзори планирани во првото и второто полугодие од 2023 година. Вкупното остварување на ниво на Државен инспекторат за земјоделство е 97,42% што секако може да се заклучи дека реализирањето на плановите што ги изготвува Инспекторатот е на исклучително високо ниво.

Од горенаведените табели може да се констатираат бројките на извршени инспекциски надзори по вид, како и изречените инспекциски мерки во текот на 2023 година. Најголем број на ИН се извршени по следните закони: 1.Закон за квалитет на земјоделски производи 10.563 ИН;2. Закон за виното 13.283 ИН; и 3. Закон за здравјето на растенијата 10.899 ИН

Најголем број на опомени се изречени по Закон за квалитет на земјоделски производи или вкупно 76 опомени, Најголем број на забрани се изречени по Закон за рибарство - 10, и Закон за квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата вкупно 14 забрани, Наредби најмногу се направени по Закон за семенски и саден материјал за земјоделски растенија (ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСПЕКТОРИ)- 5 и 1 забрана од фитосанитарните инспектори или вкупно на ниво на ДИЗ -6; Најмногу задолжувања има согласно Закон за земјоделство и рурален развој -84, Други инспекциски мерки најмногу се изречени согласно Закон за земјоделско земјиште -33, 21 прекршочен платен налог се издадени согласно Закон за земјоделско земјиште; 54 поднесени пријави согласно Закон за рибарство и аквакултура; додека 2 кривични пријави согласно истоот закон, и 2 кривични пријави согласно Закон за земјоделско земјиште .

На ниво на Инспекторат најмногу неправилности - 162 се констатирани согласно Закон за рибарство и аквакултура и 132 неправилности согласно Закон за фитофармација

- Извештај за извршени фитосанитарни прегледи на граничен премини и место на натовар

Од страна на Државните фитосанитарни инспектори на 11-единаесетте гранични премини и 9-деветте места на утовар извршени се вкупно 28.731 инспекциски контроли на производи, од кои 11.432 производи при увоз, на 13.179 производи при извоз, на 2.044 производи при провоз (транзит) и 2.076 производи при реекспорт. Во II-то полугодие на 2023 година извршени се фитосанитарни прегледи на 20.320 пратки од земјоделски и шумски растенија и растителни производи, дрвен материјал, семе и саден материјал, фитофармацевтски производи, ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата при увоз, извоз, провоз (транзит) и реекспорт (табеларен приказ со прегледи за периодот од 01.07-31.07.2023 година).

Извештај за направени прегледи по гранични премини и места на утовар (предмети)					
Активност	Број на предмети	Вкупен производи прегледани по ставки	Количини во единица мерка		
			t	m ³	број
увоз	7.634	11.432	140.797.04	716.86	5.088.368.24
извоз	8.875	13.179	161.841.88	6221.63	311.316.00
транзит	1.949	2.044	43.404.95	0.00	387.950.00
реекспорт	1.862	2.076	39.431.99	526.08	21.243.50
вкупно	20.320	28.731	385.475.90	7464.57	5.808.877.70
видови на ѓубрива при увоз		Број на производи	Количини во единица мерка (t)		
НПК		379	8644.03		
КАН		51	1275.05		
Суперфосфат		8	191.28		
Уреа		105	2569.91		
Амониум нитрат		192	4635.19		
МАП 12-52-0		46	1061.60		
Фолијарни ѓубрива		13	178.63		
Течни минерални ѓубрива		45	118.08		
Органско ѓубриво		36	652.02		
фитофармацевтски производи при увоз		производи	Количини во единица мерка (t)		
Инсектициди		23	55.13		
Фунгициди		38	201.57		
Хербициди		24	286.35		

Дополнителна Табела 6 Извештај за увезени пратки на земјоделски производи за I– полугодие 2023 година преку EXIM системот

Закон за квалитетот на земјоделски производи	Опис	овошје	зеленчук	храна за животни	премикси	жита и ориз
	ЕМ	кг	кг	кг	кг	кг
	Количина	64,699,656.85	17,422,903.72	61,808,675.35	4,356,038.19	48,669,116.00
	број на пратки	1451	1330	1599	234	640
	Опис	сончоглед	преработки	кафе	кикирики	
	ЕМ	кг	кг	кг	кг	
	Количина	1,921,830.00	4,778,137.34	2,531,487.45	2,062,353.90	
	број на пратки	26	422	125	71	
Закон за семенски и саден материјал на земјоделски	Опис	семенски материјал	саден материјал	мицелиум		
	ЕМ	кг	броја	кг		
	Количина	1,929,856.64	2,875,797.50	0.00		
	број на пратки	199	116	0		
Закон за виното	Опис	вино	производи од винско грозје и алкохол	додатоци за вино		
	ЕМ	л	л	кг		
	Количина	891,258.00	1,732,424.01	505.00		
	број на пратки	108	389	1		
Закон за тутун и тутунски производи	Опис	тутун	тутунски производи			
	ЕМ	кг	броја			
	Количина	604,336.88	1,161,665.54			
	број на пратки	51	176			
Закон за државен инспекторат за земјоделство	Опис	цвеќе и декоративни производи				
	ЕМ	броја				
	Количина	1,591,912				
	број на пратки	201				
Закон за сточарство	Опис	репродуктивн и животни и приплоден материјал				
	ЕМ	броја				
	Количина	662,691				
	број на пратки	50				
Закон за квалитет и	Опис	ѓубрива				
	ЕМ	кг				
	Количина	20,995,681.94				
	број на пратки	839				

V. Обука на инспекторите и административните службеници

Вложувањето во човечките ресурси е најважната инвестиција за одржлив развој на компетентна администрација. Тоа претпоставува развој на соодветни знаења и вештини кај службениците, следење на современите текови во методите на работењето и примена на новините од информатичко - комуникациските технологии.

Со цел подобрувањето на изведбата на администрацијата и стручното усовршување на службениците, Директорот на Државниот инспекторат за земјоделство до МИОА доставува Годишна програма за обука на административните службеници. Планираните предлог обуки по сектори ги предложи раководителот на сектор, по претходна консултација со раководните структури во инспекторатот.

Инспекторите во Државниот инспекторат за земјоделство, имаат право и должност стручно да се оспособуваат за извршување на своите работи и работни задачи во согласност со донесениот, Годишен план за индивидуално стручно усовршување и обука на секој инспектор за 2023 година со архивски број 04-673/1 од 18.07.2022 година, **поради донесување на нов закон, како и измени во делокругот на надлежности утврдени согласно одредбите на материјалниот закон.**

Во II-второто полугодие, обуките најчесто беа реализирани преку бесплатната платформа за видео конференции „Zoom Meetings“, каде корисниците (инспекторите/државните службеници), имаа пристап до сите потребни функции за аудио и видео конференции за групна соработка, вклучувајќи: неограничен број на видео состаноци, приватни и групни разговори и онлајн поддршка.

Одржани се вкупно 30 обуки (генерички и специјализирани) со вкупно 570 учесници (инспектори и административни службеници), и истите се одржани со цел, надградување на основните компетенции и вештини особено кај инспекторите, со што се овозможи постигнување на високи перформанси и помош во нивниот професионален развој и се постигнаа стратешките основи.

Обуките беа изведувани од страна на именувани обучувачи организирани од разни проекти, како и од рамките на вработените во Државниот инспекторат за земјоделство, соодветно на обуките кои се реализирани.

Дополнителна Табела 7 Преглед на реализирани обуки на инспектори и административните службеници во Државниот инспекторат за земјоделство во периодот Јануари-Јуни 2023 година

Табела 7 Преглед на реализирани обуки во полугодие

Реден број	Име на обуката/настанот/темата /модулот	Вид на обука ²		Целна група/ Број на учесници ³			Место на одржување	Дата на одржување	Времетраење (во часови)	Начин на реализација				Организатор ⁷		
		Генеричка	Специјализ.	Инспектори	Адм.сл.ужб.	Вкупно				on-line учење во	Училишни учење	ИС	ИНС	ДР		
1	Тема 1.1 - Начела и организација, права, обврски и овластувања на инспекторите (ЗИН)			1				on-line самостојно учење								
2	1.2 Инспекциски надзор (Закон за инспекциски надзор и Упатство за начинот на спроведување на инспекциски надзор)			51		1		on-line самостојно учење								
3	1.3 Одговорност и санкции, постапки (Закон за прекршоци)			59		9		on-line самостојно учење								

4	1.4 Постапување по претставки и предлози, прекршочни одредби (Закон за постапување по предлози и претставки)			19		9		on-line самостојно учење								
5	Тема 1.5 – Канцелариско работење и архивско работење			1				on-line самостојно учење								
6	Тема 1.6 – Компјутерска обработка на текст (WORD)			1				on-line самостојно учење								
7	Тема 1.7 – Компјутерска обработка и табеларни пресметки (EXEL)			1				on-line самостојно учење								
8	Тема 1.8 – Етика			1				on-line самостојно учење								
9	Тема 1.9 – Управување со време			1				on-line самостојно учење								
10	Тема 1.10 – Комуникација			1				on-line самостојно учење								

11	Тема 1.11 – Управување со стрес			1				on-line самостојно учење								
12	Тема 1.12 - Надлежност за водење и решавање во инспекциски постапки			1				on-line самостојно учење								
13	1.13 Спречување на корупција			61		1		on-line самостојно учење								
14	1.14 Систем на интегритет во инспекциските служби			17		7		on-line самостојно учење								
15	Специјализирана обука Модул 1.1 (Закон за земјоделство и рурален развој)			26		0		25.12.20 23								м-р Адријана Кукушова, Трошански Љупчо
16	Специјализирана обука Модул 1.4 (Закон за органско земјоделско производство)			26		0		25.12.20 23								д-р Мери Петреска Трошански Љупчо

17	Основна обука за сајбер безбедност за вработени во јавната администрација и вработени во приватниот сектор			37	7		on-line самостојно учење											Ims.mkd-cirt.mkНацрт – записникот од Сто седумдесет и четвртата седница на Влада на Република С.Македонија одржана на 25 јуни 2023 година каде Влада на Република С.Македонија
18	РАБОТИЛНИЦА НА ОРГАНСКО РАСТИТЕЛНО ПРОИЗВОДСТВО ТЕМА			1		пштина Студеничани	21/07/2023											Green Republic, EU, Про Церт, Општина Зелениково
19	The EU Organic Regulation 2018/848					ЗШ В	29-30.08.2023	2										Балкан Биосерт Скопје
20	Специјализирана обука Модул 1.6 (Закон за рибарство и аквакултура)			18	8	копје	26/12/2023											ДИЗ Соња Лазаревска Кутлешовска
21	Специјализирана обука Модул 1.5 (Закон за земјоделско земјиште)			18	8	копје	26/12/2023											ДИЗ Ненад Бошев

28	Закон за здравјето на растенијата вклучувајќи и делот на службени контроли при извоз, упатства, листи за проверка и е-фито			48		2	копје	07.12.2023							ДИЗ и ЕУ ИПА Твининг проект „Подобрување на административни те капацитети на надлежните служби за заштита на растенијата, Билјана Талеска, Франческо Сарачено
29	Закон за здравјето на растенијата, <i>Popillia jaropica</i> : Приоритетен штетен организам во Европа			48		2	копје	22.12.2023							ЕУ ИПА Твининг проект „Подобрување на административни те капацитети на надлежните служби за заштита на растенијата, Андреа Бијанки
30	Закон за фитофармација			48		2	копје	28.12.2023							ДИЗ Билјана Талеска
Вкупно		15	15	544	26	570				5	6	19	14		16

Евалуација на обуки - Табела 7: Се оценуваат, како многу корисни и успешни за намената за која се организирани. Се постигнаа стратешки основи на политиките за управување, координација и развој на човечките ресурси со практични и релевантни показатели за расположливите професионални потенцијали, способности и можности во Државниот инспекторат за земјоделство, на соодветен начин дојде до јакнење и развивање преку обука и стручно усовршување на своите вработени, зајакнување на владеењето на правото.

VI. Буџет и финансирање

Државниот инспекторат не располага со дополнителни средства.

Врз основа на Предлог Буџетот на Република Северна Македонија за 2023 година (Службен Весник на Р.С.М бр. 282/2022 од 27.12.2022), ДИЗ располага со буџет во вкупен износ од 115.196.000,00 денари, од кои за:

Дополнителна Табела 8 Преглед на буџетот на ДИЗ за јули – декември 2023 година

	Одобрен буџет (денари)	Реализација второ полугодие
Плати и надоместоци	100.896.000,00	56.821.000,00
Резерви и недефинирани расходи	000.000.000,00	000,000,000.00
Стоки и услуги	1.800.000,00	14.848.000,00
Субвенции и трансфери	2.000.000,00	327.000,00
Капитални расходи	10.500.000,00	2.683.000,00
	115.196.000,00	74.679.000,00

Дополнителна Табела 8-1 Преглед на буџетот на ДИЗ за јануари – јуни 2023 година

Ставка	Опис	Одобрен буџет (денари)	Приходи ¹				Реализација ²					
			од основен буџет	од сопствени извори	од донации	вкупно	прво полугодие	%	второ полугодие	%	вкупно	%
40	Плати и надоместоци	100.896.000,00	000.000.000,00	000.000.000,00	000.000.000,00	0	50.562.000,00	#DIV/0!	56.821.000,00 ден.	#DIV/0!	1,07E+08	0,0%
41	Резерви и недефинирани расходи	000.000.000,00	000.000.000,00	000.000.000,00	000.000.000,00	0	000.000.000,00	#VALUE!	000.000.000,00	#VALUE!	#VALUE!	#DIV/0!
42	Стоки и услуги	1.800.000,00	000.000.000,00	000.000.000,00	000.000.000,00	0	23.668.000,00	#DIV/0!	14.848.000,00 ден.	#DIV/0!	38516000	#DIV/0!
46	Субвенции и трансфери	2.000.000,00	000.000.000,00	000.000.000,00	000.000.000,00	0	441.000,00	#DIV/0!	327.000,00 ден.	#DIV/0!	768000	#DIV/0!
48	Капитални расходи	10.500.000,00	000.000.000,00	000.000.000,00	000.000.000,00	0	505.000,00	#DIV/0!	2.683.000,00 ден.	#DIV/0!	3188000	#DIV/0!
Вкупно		115196000	0	0	0	0	75176000	#DIV/0!	74679000	#DIV/0!	#VALUE!	#DIV/0!

VII. Меѓународна соработка

Инспекторатот во рамките на своето работење, со цел полесно приближување кон ЕУ, континуирано соработува со внатрешните и надворешните институции кои ги покриваат областите од надлежност на Институцијата, за што има склучено и повеќе меморандуми за соработка со голем број институции.

Државниот инспекторат за земјоделство со своето работење врши сложени, стручно оперативни и аналитички задачи и активности за поддршка на целокупниот процес на ЕУ интеграцијата и преговори за пристапување во делот на инспекторатот:

- Планира и координира реализација и мониторинг на НПАА во делот на инспекторатот и учествува во работни групи во НПАА на следните 3 поглавја
  1. Поголавје 11 - Земјоделство и рурален развој
  2. Поголавје 12 - Безбедност на храна ветеринарство и фитосанитарна политика
  3. Поголавје 13 - Рибарство
- Утврдува надлежности за ЕУ мерки во делот на Инспекторатот,
- Утврдува потреби на превод и ревизија на ЕУ акти и непосредно учествува при изготвување на извештај за прогрес на реализацијата на НПАА во делот на инспекторатот,
- Соработува со останати надворешни институции, ги следи и обработува прашањата што се поврзани со ЕУ интеграцијата,
- Дава мислења по нормативните акти со кои се регулираат прашањата сврзани со ЕУ правните акти,
- Учествува во работни групи за изработка на закони во процесот на апроксимација на ЕУ правни акти и дава стручен придонес во областа.

Во изминатиот период претставници од Државниот инспекторат за земјоделство земаа активно учество во Работните групи за преговарачкиот процес со ЕУ, за областите кои се во надлежност на Инспекторатот.

Фитосанитарната управа, орган во состав на МЗШВ, ја претставува Република Северна Македонија во меѓународните тела, органи и организации од областа на здравјето на

растенијата и извршување на други задачи поврзани со здравјето на растенијата утврдени со закон, додека Секторот за инспекциски надзор од областа на фитосанитарна политика ги имплементира и спроведува меѓународните стандарди и фитосанитарни барања на државите.

Во таа насока и оваа година продолжува соработката помеѓу Федералната служба за ветеринарен и фитосанитарен надзор (Россельхознадзор) на Руската Федерација и Државниот инспекторат за земјоделство, согласно Меморандумот за соработка меѓу Федералната служба за ветеринарен и фитосанитарен надзор (Россельхознадзор) на Руската Федерација, Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на Република Северна Македонија и Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Северна Македонија кој беше потпишан на 4-ти јуни 2015 година.

Исто така, согласно досегашната меѓусебна соработка за оперативна комуникација во однос на аналогното архивско доставување на дневна основа до Россельхознадзор, преку контакт лицето од Република Северна Македонија се доставуваат издадените фитосанитарни сертификати од страна на државните фитосанитарни инспектори на Република Северна Македонија. Во 2018 година се продолжи и со Информатичкиот систем на Argus-Fito модулот за авторизација на фитосанитарните сертификати IS Argus - Fito - Authorization module phytosanitary certificate (Federal Service for Veterinary and Phytosanitary Surveillance Russian Federation 2016 ©), преку кој што се врши потврдување на дневна основа на авторизацијата на фитосанитарните сертификати издадени од фитосанитарните инспектори во Република Северна Македонија.

Интензивната соработка помеѓу земјите членки на ЦЕФТА продолжи и во текот на оваа година и истата се реализираше преку повеќе состаноци на работната група кои редовно се одржуваа со физичко присуство или онлајн платформите со цел хармонизација на работата на надлежните служби од областа на фитосанитарната политика во насока на олеснување на трговијата со свежо овошје и зеленчук, како и зајакнување на меѓусебната соработка.

Во ИТ системот SEED + продолжи со имплементација имплементираниот модулот за електронска размена на информации, т.е заедничкиот профил на ризик за дрвениот материјал за пакување.

Со потпишувањето на Договорот за соработка во областа на ветеринарство, безбедност на храна и храна за животни и фитосанитарна област во рамките на иницијативата Отворен Балкан на 21-ви декември 2021 година започна интензивна соработка помеѓу надлежните служби од областа на фитосанитарна политика од Република Северна Македонија, Република Србија и Република Албанија. Во изминатиот период се одржаа повеќе работни состаноци се со една заедничка цел непречена трговија и намалување на давачките на пратките кои подлежат на фитосанитарна контрола, а се извезуваат и увезуваат помеѓу овие три земји.

Во насока на зајакнување на техничките капацитети на Инспекторатот и примена на практиките кои се спроведуваат во ЕУ веќе е беше потпишан „Меморандум за разбирање со цел соработка во областите: прехранбени производи, ознаки за храна, органски производи и контрола на снабдувањето кај земјоделските стопанства, како и заштита на географските ознаки за вина, за ароматизирани вина, за прехранбени производи и за жестоки алкохолни пијалаци“, помеѓу Државниот инспекторат за земјоделство на Република Северна Македонија и Централниот инспекциски оддел за заштита на квалитетот и за заштита од измами кај земјоделско-прехранбените производи при Министерството за земјоделство, прехранбен суверенитет и шумарство на Република Италија. Соработката продолжува и во овој период преку организација на TAIEХ мисии од областа на заштита на квалитетот на земјоделските и прехранбените производи.

VIII. Други активности на инспекциската служба

VIII.1. Начело на транспарентност и јавност

Агенцијата за заштита на правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер, согласно своите надлежности, но и како додадена вредност на слободниот пристап до информации од јавен карактер во однос на проактивното објавување на информациите согласно член 10 од Законот за СПИЈК спроведе мониторинг на 51 имател, односно на веб страниците на имателите на Владата на РСМ, министерствата и органите во состав, опфатени со Стратегијата за транспарентност на Владата (2019-2022), како дел од имателите објавени на Листата на иматели на информации на веб страната на Агенцијата. Мониторингот беше спроведен во периодот од 14 ноември до 14 декември 2023 година. Според резултатите од мониторингот, Државниот инспекторат за земјоделство е рангиран на 14 место, со вкупно 37 бодови и е оценета како институција со многу добра транспарентност. Ова значи дека веб страните на најдобро рангираните институции имаат лесен и пристапен начин на достапност на информациите од јавен карактер од интерес на барателите и истите треба да се поттикнуваат да ја следат и надоградуваат проактивната транспарентност, како и отчетноста во својата работа пред граѓаните.

При вршење на работите Инспекторатот ги почитува начелата на транспарентност и јавност во согласност со закон. На барање на заинтересираните правни и физички лица Инспекторатот е должен да ги достави сите неопходни информации кои би можеле да им бидат од корист, а кои се однесуваат на општата безбедност на крајните корисници и ризикот по животот и здравјето на луѓето и животните, освен информациите за кои со закон не е дозволен пристап.

При вршење на работите Инспекторатот ги почитува начелата на транспарентност и јавност во согласност со закон. На барање на заинтересираните правни и физички лица Инспекторатот е должен да ги достави сите неопходни информации кои би можеле да им бидат од корист, а кои се однесуваат на општата безбедност на крајните корисници и ризикот по животот и здравјето на луѓето и животните, освен информациите за кои со закон не е дозволен пристап.

Порталот за електронска комуникација (Е - Барање за извоз на вино) со Државниот инспекторат за земјоделство е наменет за сите правни и физички лица кои до сега остварувале писмена комуникација со Државниот инспекторат за земјоделство, или ќе имаат потреба во иднина. Е - Барање за извоз на вино е дополнителена апликација која, Државниот инспекторат за земјоделство ја става на располагање на сите надворешни корисници со цел да им овозможи да подигнуваат најразлични видови на барања за издавање на придружен документ за извоз на вино, производи од винско грозје и производи од вино кои се издаваат од страна на Државниот инспекторат за земјоделство во електронска форма од областа на Земјоделската инспекција.

Порталот за електронска комуникација (Е - Барање за издавање на уверение за квалитет) со Државниот инспекторат за земјоделство е наменет за сите правни и физички лица кои до сега остварувале писмена комуникација со Државниот инспекторат за земјоделство, или ќе имаат потреба во иднина. Е - Барање за издавање на уверение за квалитет е дополнителена апликација која, Државниот инспекторат за земјоделство ја става на располагање на сите надворешни корисници со цел да им овозможи да подигнуваат најразлични видови на барања за издавање на уверение за квалитет - сертификат/придружен документ за производот што се увезува, извезува или пушта во внатрешен промет, кои се издаваат од страна на Државниот инспекторат за земјоделство во електронска форма.

Како една од институциите кои се вклучени во граничното управување, Државниот инспекторат за земјоделство зема активно учество во проектот за изработка на потребните документи спецификација за идниот National Single Window, едношалтерски систем за гранично управување, преку учество на повеќе интерни состаноци со консултантите од Светска Банка и KGH Customs Services, изработка на документи и преку учество на претставници од ДИЗ во Редовните состаноци на Управувачкиот Комитет и состаноци на Работната група.

Во рамките на овој проект во работните групи за изготвување на легислативата и бизнис процесите активно учество земаа и претставниците на Државниот инспекторат за земјоделство, како една од надлежните служби кои се дел од прекугранична трговија.

- Други активности во второто полугодие 2023
- Агенцијата за заштита на правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер, согласно своите надлежности, но и како додадена вредност на слободниот пристап до информации од јавен карактер во однос на проактивното објавување на информациите согласно член 10 од Законот за СПИЈК спроведе мониторинг на 51 имател, односно на веб страниците на имателите на Владата на РСМ, министерствата и органите во состав, опфатени со Стратегијата за транспарентност на Владата (2019-2022), како дел од имателите објавени на Листата на иматели на информации на веб страната на Агенцијата. Мониторингот беше спроведен во периодот од 14 ноември до 14 декември 2023 година.

Според резултатите од мониторингот, Државниот инспекторат за земјоделство е рангиран на 14 место, со вкупно 37 бодови и е оценета како институција со многу добра транспарентност. Ова значи дека веб страните на најдобро рангираните институции имаат лесен и пристапен начин на достапност на информациите од јавен карактер од интерес на барателите и истите треба да се поттикнуваат да ја следат и надоградуваат проактивната транспарентност, како и отчетноста во својата работа пред граѓаните.

-

Според скрининг агендата, од 17 до 20-ти јули, во Брисел, македонската делегација, заедно со албанската, го следеа објаснувачкиот скрининг за Кластер 5, „Ресурси, земјоделство и кохезија“.

Се работи за многу важен и обемен кластер кој регулира 5 Поглавја поврзани со економскиот развој на земјата како што се: земјоделство и рурален развој, безбедност на храната, ветерина и фитосанитарна политика, рибарство, регионална политика и координација на структурните инструменти, како и финансиските и буџетски одредби.

Во текот на овие четири дена од објаснувачкиот скрининг за Кластер 5, експерти на Европската комисија ги презентираа пред делегациите на Северна Македонија и Албанија новите директиви и регулативи од легислативата на ЕУ донесени после 2018 година, а нашата делегација треба да ја посочи временската рамка, во која се очекува земјата да ја усвои и вметне новата легислатива во националното законодавство.

Северна Македонија досега го заврши билатералниот и објаснувачки скрининг за 4 Кластери, или вкупно 26 Поглавја и 3 области. Останува до ноември оваа година да го комплетираме и билатералниот скрининг за последните два Кластери, односно

да завршат скрининг состаноците и за преостанатите 7 поглавја Кластерите „Ресурси, земјоделство и кохезија“ и „Надворешни односи“.

- Во Брисел започна билатералниот скрининг за Поголвје 11, „Земјоделство и рурален развој“, дел од Кластерот 5, „Ресурси, земјоделство и кохезија“. Поголвјето 11 опфаќа поголем број на обврзувачки правила неопходни за функционирање на заедничката земјоделска политика. (19.10.2023 година), <https://diz.gov.mk/2023/10/19/2718/>
- Во рамките на ЕУ IPA Твининг проектот „Подобрување на административните и оперативните капацитети на надлежните органи за заштита на растенијата“, кој се спроведува во соработка со надлежните фитосанитарни служби од Италија и Грција, на 27.10.2023 година во просториите на Државниот инспекторат за земјоделство беше одржана обука на тема „Презентација на Стандардните оперативни процедури за спроведување на фитосанитарна инспекција на производство на материјал за размножување од коскесто овошје“ од страна на италијанскиот експерт г-дин Фурио Рицоли, фитосанитарен инспектор од регионот Емилија Ромања, со повеќегодишно искуство. Стандардните оперативни процедури кои беа презентирани на обуката се значајна алатка која е директно применлива и во иднина ќе биде користена од страна на државните фитосанитарни инспектори од Државниот инспекторат за земјоделство при спроведување на нивните работни активности. Со спроведување на наведените процедури фитосанитарната инспекција во расадниците за производство на репродуктивен материјал од коскесто овошје во нашата држава ќе се спроведува во согласност со праксата во Европската Унија.

На наведена обука земаа учество државните фитосанитарни инспектори од внатрешноста на државата и од граничните премини (30.10.2023 година) , <https://diz.gov.mk/2023/10/30/2735/>

- Царува ли црн пазар на пестициди во Македонија кои се користат во земјоделството, а се забранети за употреба. Има ли неконтролирана и прекумерна употреба на земјоделски препарати од македонските земјоделци. Влијае ли тоа врз јавното здравје на нацијата. Во Топ Тема Тамара Грнчароска дебатираше со Николче Бабовски, директор на Агенцијата за храна и ветеринарство, Јане Станкоски, директор на Државниот инспекторат за земјоделство, проф. д-р Нико Беќаровски од УК за Токсикологија и проф. д-р Илија Каров, поранешен декан на Земјоделскиот факултет при УГД – Штип.
- 24 инфо - Изјава на директорот Јане Станкоски - Со помош на камери поставени на антените на телекомуникациски оператор на 10 локации во земјава, Државниот инспекторат за земјоделство ќе го контролира и санкционира палањето стрништа во земјава. Проектот кој стартува деновиве како пилот проект, го најави Јане Станкоски, директор на инспекторатот. Склучен е договор со кој што на 10 локации во нашата држава на антените на операторот ќе има камери со зум од 10 километри, со кои што ќе може да се видат и да се санкционираат земјоделците кои што ги палат своите стрништа. Овие камери се сензитивни на чад и нашите инспектори преку порака на СМС или е-mail се алармираат дека на тие локации каде што е камерата поставена има пожар. Потоа заедно со службите на противпожарната и полицијата ќе се оди на лице место и ќе се пронаоѓаат сторителите или ќе се реагира во насока на спречување на пожарот со цел да нема поголеми проблеми – објасни Директорот Станкоски. Палањето на стрништа е сериозен проблем во земјава и само од почетокот на годината до сега се направени 114 записници за ова казнено дело, но откриени се само четири сторители. Токму камерите со голем зум ќе помогнат не само во навременото

откривање и спречување на пожарите, туку и во санкционирање на сторителите и нивно казнување. – Ова е проблем особено во Кочанскиот регион, во

- Изјава на директорот Јане Станкоски - За една недела од официјалниот почеток на откупната кампања, само 500 тони тутун се преземени по цена од 300 денари за килограм. Откупот не добил на интензитет и се очекува тоа да биде по Нова година. Почетокот го следеа досега незапаменети состојби – отворени, но празни откупни пунктови, а потоа дел тутунари се жалеа дека откупувачите не им го преземаат родот.

Директорот Станкоски во одбрана на тутунарите – 25.12.2023 - Сите регистрирани 263 пункта во земјава се отворени со 280 ваги од официјалниот почеток на откупната кампања на 15 декември. Досега се откупени преку 500 тони и за откупната сезона сепак е малку, изјави Јане Станкоски, директор на Државниот земјоделски инспекторат.

До Инспекторатот досега нема стигнато ниту една официјална поплака за неправилности. Но оттаму им порачуваат на откупувачите да не ги условуваат тутунарите дека ќе им доплатат ако и другите компании ги зголемат цените. Тоа може откупувачите да го сторат без условување.

Со официјален анекс се решава и може да се зголемат цените по класи се изјасни директорот Станкоски.

Годинава се склучени околу 30 000 договори за преку 26 000 тони тутун, но родот е преполовен. Се очекуваат од 13 000 до 15 000 тони тутун. Интензитетот на откупот се очекува по Нова година.

VIII.2. Претставки и предлози и слободен пристап до информации

Согласно законската обврска од Законот за постапување по претставки и предлози, информација до Министерство за информатичко општество за постапување по претставки и предлози за вкупно 81 (19– усмени, 53 – писмени и 9 – електронски), поднесени од страна на вкупно 39 физички лица, 13 правни лица, 17 други лица и 12 анонимни лица. По сите претставки и предлози е постапено од страна на Државниот инспекторат за земјоделство.

Дополнителна Табела рен 9 Преглед на примени претставки по области, форма, подносител, одговорени во полугодието

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПОСТАПУВАЊЕ ПО ПРЕТСТАВКИ И ПРЕДЛОЗИ ЗА ПЕРИОД ОД 01.07 - 31.12.2023 ГОДИНА																					
Број на примени претставки и предлози			Законски прописи	Форма			Подносител				Начин на постапување						Број на претставки и предлози по кои е пост.		Број на претставки и предлози по кои не е пост.		Забелешка
Примени	Пренесени	Вкупно		Усно	Писмено	Елек.	Физ.лица	Прав. лица	Други	Аноним.	постапено	непостапено	постапка во тек	препратени на надлежност	постапено по интервенција на МП	постапено по интервенција на НП	на др.начин	во законски рок	по истек на рокот	рокот за пост.изминал	
38		38	Закон за земјоделство и рурален развој (ЗЗРР)		36	2	25	13		38								38			
36		36	земјоделското земјиште	7	28	1	11	11	5	9	36							36			
19		19	рибарство и аквакултура		18	1	1	15	2	1	19							19			
11		11	пасиштата	1	10		5	4		2	11							11			
1		1	сточарството	1			1				1							1			
1		1	Закон за семенски и саден материјал за земјоделски растенија			1		1			1							1			
3		3	Закон за фитофармација	1	2		2			1	3							3			
1		1	Закон за здравје на растенијата		1			1			1							1			
110	0	110	ВКУПНО	10	95	5	45	45	7	13	110	0	0		0	0	0	110	0	0	0

До Државниот инспекторат за земјоделство во извештајниот период (Јануари-Јуни 2023 година) има поднесено 2 - две барања за информации од јавен карактер, на кои позитивно е одговорено. Од страна на Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до информациите од јавен карактер до Државниот инспекторат за земјоделство нема вложено, усвоено ниту една жалба и исто така нема ни одбиено или отфрлено ниту една жалба и нема ниту еден случај на молчење на Комисијата. Во овој период, исто така нема барања за поведување прекршочна постапка и изречени прекршочни санкции. Нема поведени управни спорови против конечна одлука на Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до информациите од јавен карактер.

VIII.3. Односи со медиумите

Од страна на Државниот инспекторат за земјоделство во текот на 2023 година се одржани повеќе средби со институции (директори, градоначалници на општини, владини лица и др.) и граѓани со цел да им се помогне на граѓаните во остварување и заштита на нивните права од областа на земјоделството, редовно се одржуваа отворени средби на инспекторатот во повеќе населени места во државата. Воедно од страна на инспекторатот редовно беа доставувани соопштенија до медиумите и истите беа објавувани во дневните информативни изданија како и на повеќе интернет портали.

Државниот инспекторат за земјоделство на својата веб страна www.diz.gov.mk започнувајќи од 01.02.2018 година го стави на располагање порталот за електронска комуникација (Е - фитосанитарни барања/пријави) наменет за сите надворешни корисници со цел да им овозможи да подигнуваат најразлични видови на барања/пријави за издавање на фитосанитарен сертификат за извоз/реекспорт/пасош за растенија (замена на пасош на растенија) и фитосанитарен преглед на пратки растенија, растителни производи и други објекти и предмети, производи за заштита на растенија и ѓубрива при увоз/транзит кои се издаваат од страна на Државниот инспекторат за земјоделство во електронска форма во областа на Фитосанитарната инспекциски.

Во рамките на работењето на Државниот инспекторат за земјоделство функционира и **EXIM системот - едношалтерски систем за дозволи за увоз, извоз и транзит на стоки и тарифни квоти**, (www.exim.gov.mk), проект на Владата на Република Северна Македонија, и истиот овозможува одобрување на поднесените барања за дозволи и издавање на дозволи од извршените контроли на пратките.

Од страна на Државниот инспекторат за земјоделство при спроведување на постапката за одобрување на барање за увоз се издава **лиценца 1005 - Потврда за извршен органолептички преглед и земени мостри при увоз на пратки од растително потекло и лиценца 1009 - Влезен документ за репродуктивни животни и приплоден материјал при увозна постапка.**

Државниот инспекторат за земјоделство како институции од јавниот сектор податоците кои ги создаваат во остварувањето на своите надлежности во 2018 година започна да ги објавува во формат на отворени податоци организирани во посебни податочни сетови на порталот за отворени податоци <https://data.gov.mk/> на Владата на Република Северна Македонија.

Државниот инспекторат за земјоделство има плодна и многу важна соработка со здруженијата на земјоделците и истата продолжува со тоа што ги охрабри преку „Известување“ на 02.03.2018 година на веб страна, да ги пријават сознанија од теренот за неправилности (недозволена трговија со семенски и саден материјал, шверц на производи за

заштита на растенијата, незаконски увоз или трговија со земјоделски производи, неправилности при откупот на земјоделските производи и сл.) на бесплатниот телефонски број (0800 11 000) или на телефонскиот број 02/3121462 - Државен инспекторат за земјоделство.

Широката јавност мора да верува во реформите на самиот инспекциски ситем "Реформирани инспекции за поквалитетно работење". Затоа при секоја интеракција со било која целна група, целта е да се биде јасен во пренесување на следните пораки:

- Инспекторите/ Инспекторатот се посветени и одговорно работат да ги заштитат правата на граѓаните, бизнис секторот, како и почитување на правото.
- Инспекторите се транспарентни.
- Инспекторите имаат одговорност да постапуваат совесно.
- Реформите го подобрија секојдневното живеење на граѓаните, како и условите за работата на бизнис заедницата.

VIII.4. Интернет страница

Информации поврзани со и за работата на Државниот инспекторат за земјоделство во електронска форма на граѓаните им се достапни на страната (<http://diz.gov.mk>). Страната редовно се ажурира со податоци и информации во врска со работењето на Инспекциската служба.

Државен инспекторат за земјоделство, ја активира својата официјалната фејсбук страна на <https://www.facebook.com/profile.php?id=100011346702871>, на која граѓаните ќе можат да се информираат за тековното работење на Инспекторатот, преку отворена и конструктивна комуникација, да ги споделуваат своите коментари, идеи и прашања. Оваа страна има за цел навремено и транспарентно да ги информира граѓаните за активностите на Државен инспекторат за земјоделство и за корисните информации и услуги кои ги обезбедува институцијата за граѓаните.

VIII.5. Употреба и надградби на ИТ системите

Покрај надградба за воведување на модул за анализа на ризик при спроведување на здравствен преглед на пратките од увоз во рамките на „Главниот информативен систем за гранична фитосанитарна инспекција“ на Државниот инспекторат за земјоделство кој се користи за електронска евиденција на пратки од увоз, реекспорт, транзит и извоз, со поддршка на ЦЕФТА, извршено е поврзување со новиот ИТ ситем SEED+, преку кој се овозможи електронска размена на фитосанитарните сертификати, а дополнително ќе се врши размена на пропратните документи на пратките од свежо овошје и зеленчук кои се дел од трговијата меѓу земјите членки на ЦЕФТА (Северна Македонија, Србија, Албанија, Косово, Црна Гора, Босна и Херцеговина и Молдавија). Пилот фазата за вклучување на Државниот инспекторат за земјоделство за издавање и примање на електронски фитосанитарни сертификати преку IPPC PhytoHub планирано е да се спроведе во наредниот период.

ИТ системот изработен во соработка со ЕУ ИПА проектот: „Подобрена имплементација на здравјето на животните, безбедноста на храната и фитосанитарно законодавство и соодветни информациски системи“, е воспоставен, во моментот се врши внесување на податоци во истиот, а неговата примена се очекува да започне до крајот на 2023 година. Во овој систем предвидена е размена на податоци помеѓу Фитосанитарната управа, Државната фитосанитарна лабораторија и Државниот инспекторат за земјоделство - Фитосанитарна

инспекција. Со помош на овој систем на фитосанитарните инспектори ќе се олесни работата на секторот, ќе се овозможи полесна размена на информации, складирање на инспекциските акти, како и обработка на расположливите податоци.

VIII.6. Иновации во работењето, унапредување и воведување на интерни процедури во инспекциската служба

Започната е примената на интерна процедура за работа на рибочуварите во одделението за физичка заштита на риболовни води (арх. бр. 01-549/1 од 18.06.2020 година).

Стандардните оперативни процедури за работа на фитосанитарната инспекција се изработени во соработка со Светска Банка, истите се финализирани со архивски број 02-614/1 од 31.06.2022 година и се одобрени од страна на директорот на Државниот инспекторат за земјоделство за задолжителна употреба од страна на државните фитосанитарни инспектори при спроведување на нивните секојдневни активности и истите континуирано се надградуваат.

VIII.7. Соработка со други инспекциски служби и државни институции

Државниот инспекторат за земјоделство заради широкиот спектар на разнородни законски овластувања и надлежности при своето работење соработува со следните институции: Царинска управа на Република Северна Македонија, Министерство за внатрешни работи – МВР, Национален координативен центар за гранично управување – НКЦГУ, Агенција за храна и ветеринарство – АХВ, Централен регистар на Република Македонија, Управа за јавни приходи – УЈП, Државен инспекторат за животна средина и природа – ДИЖС, АВРМ-Агенција за вработување на Република Северна Македонија, Финансиска полиција и др.

Државниот инспекторат за земјоделство има потпишано меморандуми за соработка со Агенцијата за храна и ветеринарство, Царинската управа на Република Северна Македонија со Централен регистар, АВРМ и размената на податоци помеѓу овие институции е по потреба. Посебни пропишани методологии, заеднички системи кои ги поврзуваат во нивното работење во моментот нема, а кои се многу важни за понатамошното работење на Инспекциската служба.

Во изминатиот период спроведени се заеднички координирани надзори на државните фитосанитарни инспектори и државните земјоделски инспектори со Државниот инспекторат за труд, како и со Пазарната инспекција.

VIII.8. Соработка со бизнис заедницата и здруженија на потрошувачите

Државниот инспекторат за земјоделство согласно начелата од Законот за инспекциски надзор првенствено делува превентивно со својата функција и секогаш е отворен за соработка со голем број на земјоделски здруженија и невладини организации како Здруженијата на тутунопроизводителите, Федерација на фармери на Република Северна Македонија, Здруженија на оризопроизводители, Групацијата на мелничко пекарската индустрија, Стопанската комора на Македонија, Македонско - Руска стопанска комора, Здружение на лозаро производители и други.

Инспекторатот ќе продолжи да гради партнерски однос со бизнис заедницата и севкупна мисија на подобрување на работењето на бизнисите со предлог конструкција **"Инспекцијата го подобрува Вашето работење"** или **"Инспекторите работат во Ваша полза"**. Вработените во Инспекторатот, ќе имаат професионален пристап со високо ниво на исполнување на задачите со предлог конструкција **"Професионални инспектори за професионални бизниси и институции"**.

VIII.9. Соработка со образовни и научни институции

Државниот инспекторат за земјоделство е во континуирана соработка со образовните и научните институции од областа на земјоделството како Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, Земјоделски факултет во Штип, Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје и други.

Државниот инспекторат за земјоделство има потпишано Меморандуми за соработка со трите научно образовни институции од областа на земјоделството во нашата држава и тоа:

- Меморандум за соработка со Факултетот за земјоделски науки и храна, Универзитет „Свети Кирил и Методиј“, на 08.02.2018 година,
- Меморандум за соработка со Земјоделски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“- Штип, на 13.12.2022 година и
- Меморандум за соработка со ЈНУ Институт за тутун - Прилеп, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Битола, на 25.01.2023 година.

Меѓу другото, со интензивирањето на соработката со горенаведените научно образовни институции ќе овозможи континуирано надградување на стручните технички знаења на вработените во Инспекторатот во насока на следење на новите технологии и научни достигнувања од областите во надлежност на Инспекторатот.

VIII.10. Проекти

Со проектите финансирани од Светска Банка, ИПА, ДГ САНТЕ, CEFTA, SEED + ќе се овозможи подобрување на системите за анализа на ризик како и проценка на ефективноста на работењето на инспекциските служби преку изработените: прирачници, протоколи, стандардни оперативни процедури, како и преку одржување на повеќе специјализирани обуки од страна на експертите од ЕУ и пошироко.

Приказ на тековни проекти:

ИПА Твининг проект проект“МК 19 IPA AG 01 21 Подобрување на административните и оперативните капацитети на надлежните органи за заштита на растенијата“, во фаза на реализација (февруари 2022 – февруари 2024 година).

CEFTA во областа на фитосанитарна политика, обезбедува континуирана поддршка, изработени се повеќе прирачници за приоритетни штетни организми, и сл.

SEED +, изработка на ИТ систем преку кој ќе се овозможи електронска размена на податоци, фитосанитарни сертификати и пропратни документи на пратките од свежо овошје и зеленчук кои се дел од трговијата меѓу земјите членки на ЦЕФТА, како и овозможување на

издавање и примање на електронски фитосанитарни сертификати преку поврзување со IPPC ePhyto Hub.

Проект финансиран до страна на ДГ САНТЕ, „Зајакнување на административните капацитети во земјите од Западен Балкан“, SANTE/2022/EA-OP/0001, Лот 2 Служби за здравјето на растенијата, започнат со реализација во 2022 година, со рамки на кој предвидени се повеќе активности со цел подобрување на националните законодавства на земјите од регионот во согласност со ЕУ законодавството од областа на здравјето на растенијата, како и нивна имплементација согласно практиките во Европската Унија.

Согласно преоритетите на Владата на Република Северна Македонија, со поддршка на Европската банка за обнова и развој (ЕБРД), Инспекциски Совет посветено работи на развивање на дополнителни 13 модули за автоматизација и дигитализација на инспекциската постапка позната како **“Е – инспектор”**. Во изминатиот период Државниот инспекторат за земјоделство беше еден од инспекторатите со кој претставниците од наведениот проект интензивно работеа на дизајн на модули кои ќе бидат користени од страна на Инспекторатот, како и државните фитосанитарни инспектори и државните земјоделски инспектори.

Царинската управа во соработка со Министерството за транспорт и врски на Република Северна Македонија е главен носител и координатор на активностите во овој проект, кој се реализира како компонента во рамките од Проектот за олеснување на трговијата и транспортот во Западен Балкан (Western Balkans Trade and Transport Facilitation Project - WBTTFP), финансиран со заем од Светската Банка. Во рамките на активностите за изработка на блупринт, завршена е анализата на законите, утврдени се анализите на тековната состојба и проблемите и изработка на новиот модел на NSW, препорачан е нов бизнис процесен модел, функционална и техничка архитектура, како и детална техничка спецификација. Во рамките на проектот изминатиот период се работи интензивно на:

- Дизајн и набавка на опрема за НЕС-Тендер за набавка и избор на ИТ компанија,
- Изготвување на национално законодавство и
- Изработка на бизнис процеси.

На покана на УНДП, претставници од Државниот инспекторат за земјоделство земаа активно учество на првата од трите национални работилници насловени „Осигурување и други финансиски механизми за трансфер на ризици од поплави во Северна Македонија“, која се одржа во скопје на 27 ноември 2023 година.

IX. Заклучоци и препораки

Со примена на новиот концепт на инспекциски надзор преку планирање врз основа на процена на ризик и воедначено вршење на инспекцискиот надзор, се постигна поголема транспарентност, предвидливост и правна сигурност за субјектите на надзор.

Општата оценка на реализација на зацртаните програмски цели и задачи, е на **високо ниво на нивно исполнување, квалитетно, ефективно, ефикасно почитувањето на роковите, придонесот кон остварување на зацртаните цели и планови во поглед на годишната програма за работа на институцијата и покажа посветеноста и ангажираноста во планирањето и остварувањето на резултатите, работната етика и дисциплина.**

Препораки за решавање на проблемите со кои се соочува инспекциската служба и неможност за преземање на мерки по законите се следните:

- Управување со ризици
  - потреба за отпочнување на процес на воведување на меѓународниот стандард ISO 31000:2009 Управување со ризици принципи и насоки,
  - потреба од воспоставување на електронски систем за планирање на инспекциски надзори врз основа на проценка на ризик.
- Организација и раководење
- Состојба со човечки ресурси - старосната граница на инспекторите и неможност за нови вработување за млади кадри.
- Подобрување на вештините за управување со ризиците.
- Воспоставување на ефикасна комуникација за ризиците и активностите кои се превземаат во таа насока, и
- Создавање на организациска култура која нема да направи одбивност према ризиците и во која известувањето за ризиците ќе се смета за позитивно и кое ќе даде доволно време и средства за подигање на свеста и развивање на вештини за управување со ризиците на сите нивоа на управување.
- Надлежности, - колизија меѓу сродни закони
- Состојба со човечки ресурси - старосната граница на инспекторите и неможност за нови вработување за млади кадри.
- Инспекциски надзор
  - потребно е да се изврши целосна усогласеност, поедноставување и хармонизација на материјалните закони со Законот за инспекциски надзор и Законот за прекршоците,
  - употреба на листите за проверка при вршењето на инспекциски надзори со цел унифицирање на постапката,
започнување со работа и спроведување на дигиталната платформа „е-инспектор“ - електронскиот систем за инспекциски надзор, започна од 04 април 2022 година каде се одржани серија на состаноци со преставници на Инспекциски Совет со цел презентација на инспекциските постапки кои се карактеристични за Државниот инспекторат за земјоделств со кој систем ќе нуди подобро планирање и менаџирање на ризикот на инспекцискиот надзор и подобрена ефикасност, транспарентност и одговорност во работата на инспекторите,
  - воспоставување на јасна законска и институционална рамка преку целосен и инклузивен процес на идентификација и промена на неефикасното и неконзистентното законодавство, како и судирот на надлежности во законите и прописите,
  - недоволни средства за водење на електронска архива,
  - недостаток на опрема за спроведување на инспекциски надзор (и покрај обезбедени финансиски средства, како последица на сложени процедури за јавна набавка неколку пати по ред не се успева да се набави истата),
  - сопствен информатички систем за евиденција на пратки (увоз, извоз, реекспорт),
  - немање пристап до повеќе регистри кои се водат во МЗШВ, со посебен акцент на Фарм регистарот, а овој регистар е неопходен за утврдување на субјекти на

инспекциски надзор за здравјето на растенијата, како и правилна употреба на производи за заштита на растенијата,

- непостоење на главна база на податоци за идентификување на недостатоци пред да се настапи на терен: податоци од регистрите на МЗШВ, Ц.Р, АВРСМ, надлежни институции (издадени решенија за работа од областа по која постапува инспекторот), дали претходела инспекциска мерка кај субјектот или прекршочна-кривична постапка, како и тоа дали претходно бил друг инспектор и што утврдил, како би можел следниот да постапи по друга одредба во законот со цел вклучување на субјектот во правниот систем,
- воведување на еден систем база на податоци која ќе се полни тековно со потребните информации а со кои нема дополнително да се задолжува инспекторот да доставува извештаи и планови,
- потреба за отпочнување на процес на воведување на меѓународниот стандард ISO 9001:2015 Системи за менаџмент со квалитет,
- потреба за воспоставување на систем за електронска поделба на предмети (документ менаџмент систем – ДМС),
- потреба од размена на искуства при постапување на инспекторите - работилници (во организацијата и меѓу институционално - со други инспекциски служби),
- потреба за поголема автоматизација и синхронизација на обработката на податоците и анализата и
- потреба од воспоставување на внатрешни стандардни оперативни процедури за унифицираност во работењето при преземање дејства и постапување.
  - Обука на инспекторите и административните службеници.
- За ефективно и ефикасно спроведување на промените кои произлегуваат од законите по кои постапуваат инспекторите, потребно е единствен систем за обуки и стручно усовршување на инспекторите, кој ќе се спроведуваат врз основа на соодветно развиена Стратегија, која ќе биде основа за развој на соодветни и структурирани програми за обука, кои ќе се спроведуваат континуирано, преку софтверско решение за е-обуки.
  - Буџет и финансирање
- Буџетско ограничување во однос на спроведување на годишниот план за стручно усовршување.
  - Меѓународна соработка
- Инспекторатот во рамките на своето работење, со цел полесно приближување кон ЕУ соработува со внатрешните и надворешните институции кои ги покриваат областите кои ги третира, за што има склучено и меморандуми за соработка со голем број институции.
  - Други активности на инспекциската служба
- Употреба и надградби на ИТ системите. Државниот инспекторат за земјоделство има потреба од софтверската апликација која треба да овозможи автоматизирање на деловните процеси и работните активности на инспекторите и да ги поврзе и обедини работните процеси од Државните инспектори за земјоделство и Државните фитосанитарни инспектори (граничната и внатрешната фитосанитарна инспекција) за да се оствари целина на ниво на Државниот инспекторат за земјоделство. Ова софтверската апликација треба да ги опфаќа сите деловни процеси кои се одвиваат во ДИЗ и да овозможи структурално да биде

компатибилна со барањата на Инспекцискиот совет (РЕГ-6-РИИ), Законот за општа управна постапка, Уписникот за предметите од првостепена инспекциска постапка (ИП1) и други позитивни законски прописи. На тој начин ќе се овозможи комплетна поврзаност на процесите и активностите во рамките на ДИЗ и поедноставување, олеснување на работата на директните корисници, при евиденција на контролите и при изготвување на извештаи на сите нивоа.

Заложбата на Државниот инспекторат за земјоделство за навремено, квалитетно, ефикасно вршење на инспекциските надзори со цел почитување на законските прописи ќе продолжи.

Изработил:

Изготвил: Снежана Давчевска - советник за аналитика

Контролирал: Билјана Талеска - Раководител на одделение

Согласен: Мевлудин Мустафи - Раководител на сектор

Приматели следните организациони единици во Инспекторатот:

- Сектор за инспекциски надзор од областа на рибарството со аквакултурата, сточарството, пчеларството, земјишната политика со поделско производство;
- Сектор за инспекциски надзор од областа на семе, саден материјал, производи за заштита на растенија, квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата, цвеќе, генетски модифицирани организми и вино со лозарство;
- Сектор за инспекциски надзор од областа на земјоделството и руралниот развој, органско производство, тутун и тутунски производи и квалитет на земјоделски производи;
- Сектор за инспекциски надзор од областа на фитосанитарната политика;
- Сектор за проекти и административна поддршка на директорот;
- Сектор за логистика и техничка поддршка, правни работи, планирање и обработка на податоци и
- Одделение за управување со човечки ресурси